

Socialnämndens
Årsredovisning och Bokslut
2009

Ny gruppbofastad i Kvibille öppnade 2009

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	3
2	VERKSAMHETEN	4
2.1	SOCIALNÄMNDENS UPPDRAG.....	4
2.2	SOCIALNÄMNDENS ORGANISATION	4
3	VIKTIGA HÄNDELSER 2009	6
3.1	FÖRVALTNINGSÖVERGRIPANDE.....	6
3.2	HANDIKAPPOMSORGSAVDELNINGEN	7
3.3	BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN	10
3.4	AVDELNINGEN FÖR PERSONER MED BEROENDE ELLER PSYKISKA FUNKTIONSHINDER	11
4	BOKSLUT - EKONOMISK RESULTAT	13
4.1	FÖRUTSÄTTNINGAR 2009.....	13
4.2	UTFALL 2009 PER PROGRAM.....	14
4.3	UTFALL 2009 PER AVDELNING.....	14
4.4	INVESTERINGSANSLAG.....	15
4.5	BEGÄRD RESULTATBALANSERING	16
5	NYCKELTAL.....	17
5.1	HANDIKAPPOMSORGSAVDELNINGEN	17
5.2	BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN	20
5.3	AVDELNINGEN FÖR PERSONER MED BEROENDE ELLER PSYKISKA FUNKTIONSHINDER	24
5.4	STAB.....	27
6	KVALITETSUPPFÖLJNING	29
6.1	HANDIKAPPOMSORGSAVDELNINGEN	29
6.2	BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN	31
6.3	AVDELNINGEN FÖR PERSONER MED BEROENDE ELLER PSYKISKA FUNKTIONSHINDER	32
6.4	ÅSIKTEN - KLAGOMÅLSHANTERING	33
6.5	HÄLSO- OCH SJUKVÅRD PÅ SOCIALFÖRVALTNINGEN	33
7	PERSONAL	35
7.1	VIKTIGA HÄNDELSER	35
7.2	PERSONALSTATISTIK OCH NYCKELTAL.....	36
7.3	SJUK- OCH FRISKTAL.....	38
8	MÅLUPPFYLLELSE.....	39
	BILAGA 1 VERKSAMHETSMÅTT HANDIKAPPOMSORG.....	46
	BILAGA 2 VERKSAMHETSMÅTT PERSONLIG ASSISTANS.....	47
	BILAGA 3 VERKSAMHETSMÅTT BARN OCH UNGDOMSAVDELNINGEN.....	48
	BILAGA 4 VERKSAMHETSMÅTT AVDELNINGEN FÖR PERSONER MED BEROENDE ELLER PSYKISKA FUNKTIONSHINDER.....	49
	BILAGA 5 EKONOMISK UPPFÖLJNING	51

1 INLEDNING

Denna årsredovisning omfattar dels bokslut men även redovisning av måluppfyllelse, beskrivning av viktiga händelser samt de för nämndens verksamhet adekvata nyckeltal.

2009 har på flera sätt varit ett speciellt år för socialnämndens verksamheter.

Året präglades till stor del av de ekonomiska förutsättningarna som drabbat de flesta kommuner och landsting. Ett omfattande arbete med att anpassa verksamheten till minskade budgetramar har kännetecknat en stor del av året. Givetvis har detta varit svårt och påfrestande, men till slut har verksamheten ändå hanterat frågan på ett ansvarsfullt sätt.

I början av året tog Carema Orkidén AB över driften av 20 gruppbofastaäder. Detta är första gången någon av socialnämndens verksamheter varit utlagd på driftsentreprenad och de första uppföljningarna visar på ett resultat som ser lovande ut.

Personlig assistans har åstadkommit goda resultat utifrån ett mycket bekymmersamt utgångsläge. För första gången någonsin har verksamheten levererat ett bokslut utan underskott. Man har effektiviserat sin verksamhet samt skapat bättre budget- och uppföljningsrutiner. En del av det framgångsrika arbetet ledde också till att arbetet redovisades på Kvalitetsmässan i november som ett av de nominerade exemplen på framgångsrika utvecklingsprojekt.

I övrigt redovisar socialnämndens verksamheter ett positivt ekonomiskt resultat. Det är tredje året i rad som förvaltningen klarat detta vilket är en relativt unik företeelse i jämförelse. Förvaltningens chefer och medarbetare bidrar konstruktivt till det. Det är dock viktigt att kvalitet och kommuninvånarnas rättigheter inte blir lidande av förvaltningens budgetföljsamhet, det är en grannliga uppgift som förvaltningen har.

Organisationsförändringar har utretts både för Handikappomsorgen och Barn- och Ungdomsavdelningen. I båda fallen arbetade förvaltningen under hösten med att förbereda de nya organisationerna med start 2010-01-01.

2 VERKSAMHETEN

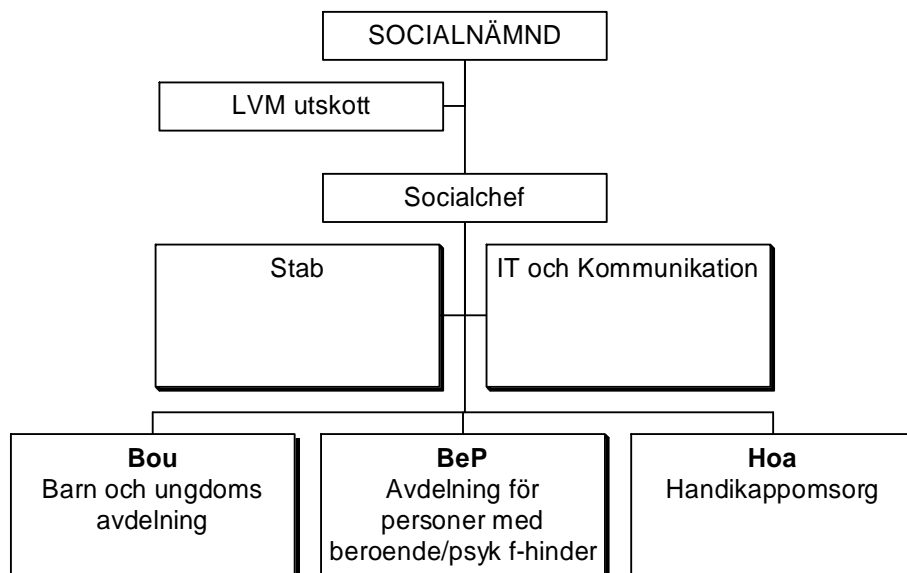
2.1 Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar för kommunens insatser enligt **Socialtjänstlagen** (SoL) och därmed sammanhängande speciallagstiftning (LVU¹ och LVM²) och vad som i lag sägs om socialnämnd, utom äldreomsorg, ekonomiskt bistånd samt dödsboanmälan

Socialnämnden ansvarar för kommunens insatser enligt **Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade** (LSS), utom ekonomiskt ansvar för och utförande av daglig verksamhet. Socialnämnden är ansvarig för planering, initiering och samordning av insatser för psykiskt funktionshindrade.

Socialnämnden ansvarar för handläggning av ärenden enligt **Alkohollagen**, **Tobakslagen** samt **Lag om försäljning av nikotinläkemedel**. Nämnden svarar för fördelning av föreningsbidrag till sociala hjälporganisationer och handikapporganisationer.

2.2 Socialnämndens organisation

Bild 2:1 Socialnämndens organisationsschema 2009

2.2.1 Barn- och ungdomsavdelningen

Barn- och ungdomsavdelningens verksamhet vänder sig till de barn, ungdomar och familjer som är i behov av stöd och hjälp på grund av sociala problem eller relationsproblematik. Den lagstiftning som framför allt är aktuell är Socialtjänstlagen, Lagen om vård av unga (LVU) och Föräldrabalken.

2.2.2 Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

Avdelningen bedriver arbete gentemot två huvudsakliga målgrupper – personer med beroendeproblematik och personer med psykiskt funktionshinder. Insatser för personer med Psykiska funktionshinder betraktas generellt som Handikappomsorg men Socialnämnden har valt att organisatoriskt sammanföra denna verksamhet med missbruksvården.

¹ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

² Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

Arbetet bedrivs gentemot personer med beroendeproblem enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Lagstiftningen anger att socialtjänsten har en skyldighet att bedriva förebyggande arbete och erbjuda personer med missbruk sådan hjälp som krävs för att missbruket skall upphöra. För psykiskt funktionshindrade styrs insatserna av Socialtjänstlagen (SoL) och av Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). LSS anger specifikt vilka insatser som skall erbjudas, medan SoL anger att den hjälp som behövs skall erbjudas.

2.2.3 Handikappomsorgsavdelningen

Avdelningen svarar för utredning, beslut och verkställande av insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade³ (LSS). Andra lagstiftningar som styr avdelningens verksamhet är Lagen om assistansersättning (LASS), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Socialtjänstlagen (SoL).

2.2.4 Stab samt IT och Kommunikation

Underställda förvaltningschefen är dels Staben samt Enheten för IT och Kommunikation. Staben är direkt underställd förvaltningschefen och består av medarbetare med ansvar för ekonomi, personal, planering och utveckling samt serveringstillstånd.

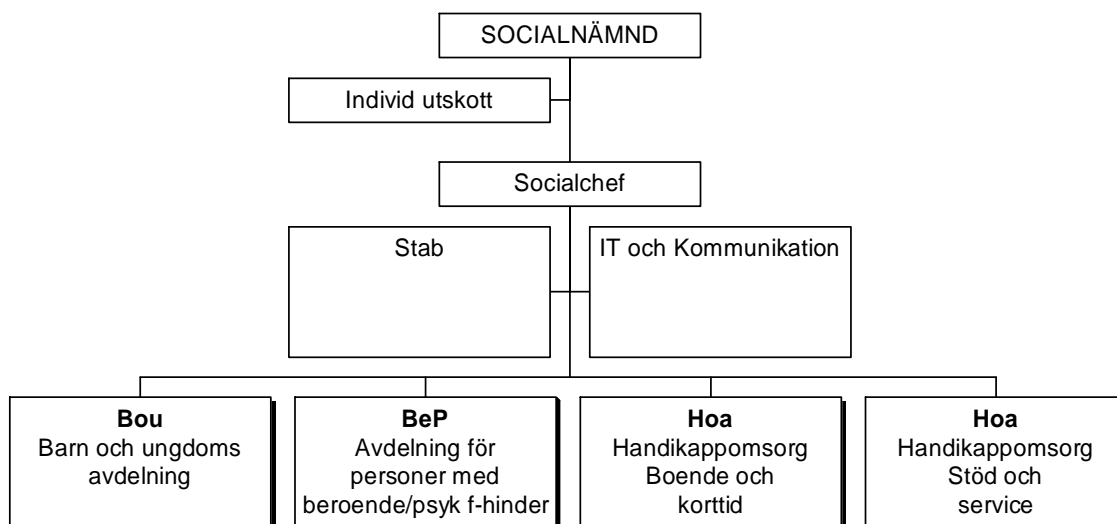
Enheten för IT och Kommunikation leds av en enhetschef/informatör och i enheten ingår reception, löneadministration samt förvaltningens IT resurser.

2.2.5 Beslutade organisationsförändringar

Handikappomsorgen kommer från 2010-01-01 att delas upp i två avdelningar i enlighet med nämndens tidigare beslut.

Ett ärende om införande av individutskott underställt socialnämnden har behandlats i kommunfullmäktige under hösten. Nämndens reglemente har därmed ändrats och ett individutskott ersätter LVM utskottet.

Detta leder till att organisationsstrukturen kommer att se ut enligt nedan från 2010:

Bild 2.2 Organisationsschema för Socialnämnden 2010

³ Exklusive verkställighet av Daglig verksamhet som Arbetslivsnämnden utför.

3 VIKTIGA HÄNDELSER 2009

3.1 Förvaltningsövergripande

Pandemiberedskap

Pandemivarning under årets senare del med massvaccination av personal som följd, inga större sjukdomsutbrott har inträffat, förmodligen har vaccinationerna och den intensifierade handhygien hjälpt till att minska sjukdomsfallen.

Ekonomi

Året har av naturliga skäl inneburit att mycket fokus behövt läggas på ekonomin och konsekvenserna av de förändrade ekonomiska ramarna som blev en följd av den globala finanskrisen. Det har funnits en god förståelse för detta hos medarbetare och man har på ett aktivt sätt bidragit i arbetet med anpassningen Samtidigt som det inneburit ett högre tryck i verksamheten, vilket på sikt kan få konsekvenser, så har det också inneburit att kreativa lösningar hittats i frågor som annars kanske inte fått samma lösningar.

Initialt bedömdes 33 tjänster vara övertaliga. Givetvis har detta varit svårt och påfrestande, men till slut har verksamheten ändå hanterat frågan på ett ansvarsfullt sätt. Av de befarade 33 övertaliga har förvaltningen inte behövt fullfölja några varsel. Några få erbjöds avgångsvederlag men de allra flesta har kunnat erbjudas andra befattningar genom att alla vakanser beaktats.

En av de viktigaste åtgärderna för att kunna hålla budget i ett ansträngt läge har varit att återbesättningspröva vakanser. Detta har lett till att flera vakanser funnits i organisationen under året. Detta har till viss del främst inneburit ansträngningar för Barn- och ungdomsavdelningen då de flesta vakanser har dykt upp inom den avdelningen. Detta har skett samtidigt som antalet ärenden ökat inom avdelningen, som en direkt eller indirekt effekt av den ekonomiska krisen.

Det är viktigt att kvalitet och kommuninvånarnas lagstadgade rättigheter inte blir lidande av förvaltningens budgetföljsamhet, det är en grannliga uppgift som förvaltningen har.

Internationellt utbyte

Socialförvaltningen har inom ramen för ett projekt både besökt Vitryssland men även tagit emot delegationer därifrån på studiebesök. Det ingår i ett 3-årigt projekt som handlar om social integration av barn och unga vuxna med funktionshinder i Vitebsk region. Målsättningen med projektet är att förbättra livsvillkoren och bryta isoleringen för barn och unga vuxna i regionen. Projektet finansieras av ICLD, internationellt centrum för lokal demokrati som har anknytning till SIDA.

Under året har man även tagit emot studiebesök från handikapporganisationer i Rostock inom ramen för ett EU projekt. Även privat anordnade studiebesök från Japan har varit i Halmstad för att dra lärdomar från handikappomsorgen.

Som en del i EU utbytet har förvaltningen varit representerad på en konferens i Prag där Kriscentrum - våld i nära relation redovisade sina erfarenheter. Samma enhet är dessutom föreläst på en internationell konferens i Oslo.

Ev förändringar i LSS lagstiftning:

LSS-kommitténs slutbetänkande, möjlighet att leva som andra kommer inte som förespåddes att resultera i lagförändring till 2010-01-01.

Remissförfarandet har försenat hanteringen och ev förändring kommer att ske först senare. Ev förändringar i riktning med slutbetänkandet kommer dock att påverka verksamheten starkt. En av dem är rätten till daglig verksamhet för personer med psykiska funktionshinder som tidigare inte varit lagstadgad. En annan är förändringar vad gäller boende, bl a genom att insatsen personlig service med boendestöd ska införas med rätt till stöd upp till 40 timmar per vecka. Innan tydligare direktiv kommer är det dock inte möjligt att bedöma konsekvenserna.

3.2 Handikappomsorgsavdelningen

Verksamhetsövergång av 20 gruppboendestäder

Carema Orkidéen AB tog över driften av 19 gruppboenden fr.o.m. den 1:a februari och den 20:e enheten (Villmanstrand) den 1:a maj.

I början av året inrättades en "övertalighetspool" för att administrera och fördela alla personer som valde att stanna kvar som kommunanställda i stället för att arbeta inom Caremas organisation. Från början hanterade övertalighetspoolen ca 70 personer men nu vid årsskiftet så återstår endast ca 30 st, resten av den övertaliga personalen har placerats och ingår nu i ordinarie personalgrupper. De 30 som ännu ingår i poolen är alla placerade på vikariat.

Under året har kvalitetsinspektioner genomförts på de gruppboendestäder som Carema och de gruppboendestäder som kommunen driver. Inspektionsresultatet redovisades för socialnämnden i september.

Utveckling Personlig assistans

I oktober 2008 presenterades en konsultrapport om Personlig assistans. Rapporten lämnade förslag på ett antal förbättringsåtgärder. I samband med detta beslutade socialnämnden om ett spararbete för Personlig assistans på 1 miljon kronor år 2009 och ytterligare 1,3 miljoner kronor år 2010. Utifrån rapporten och socialnämndens beslut tog verksamheten fram en handlingsplan på förbättrings- och effektiviseringsåtgärder. I samband med att handlingsplanen arbetades fram fördes en dialog med de assistansberättigade i fokusgrupper och via telefonintervjuer. Under april och maj månad genomfördes förändringarna enligt handlingsplanen.

I stället för att köpa insatser från hemvårdsförvaltningens nattpatrull startade verksamheten i maj upp en egen nattpatrull bestående av 3 tjänster. Nattpatrullens huvudsakliga arbetsuppgifter består av kortare insatser hos de assistansberättigade såsom förflyttning, toalettbesök etc. Enligt LSS ska insatsen personlig assistans ges av ett begränsat antal personer. Den egna nattpatrullen innebär en kvalitetshöjning för de assistansberättigade då man istället för cirka 40 personal från hemvårdsförvaltningens nattpatrull nu bara behöver träffa 3 personal. Även kostnadsmissigt har uppstartandet av en egen nattpatrull vara positivt. År 2008 köpte verksamheten tjänster från hemvårdsförvaltningen för 1,9 miljoner kronor. I år har kostnaden för köpta tjänster stannat på 700 000 kronor medan den egna nattpatrullen kostar 400 000 kronor. Sammantaget blir detta en besparing på 800 000 kronor.

Serviceteamet minskades den 1 maj från 12 heltidstjänster till 5 heltidstjänster och har sin huvudsakliga arbetstid i teamet på kvällar och morgnar. Övrig tid har serviceteamets personal schemalagd hos en assistansberättigad. Serviceteamets huvudsakliga arbetsuppgifter består av kortare insatser hos de assistansberättigade t ex dubbelbemanning vid förflyttning eller arbetspass som är kortare än två timmar. Färre insatser från ett mindre serviceteam samt optimal schemaläggning av den ordinarie assistansberättigades assistenter har bidragit till att

de assistansberättigade träffar ett mindre antal anställda samt minskat verksamhetens kostnader. År 2008 kostade serviceteamet 5,6 miljoner kronor medan årets kostnad för serviceteamet slutar på 3 miljoner kronor, en besparing på 2,6 miljoner kronor.

Den 1 maj avvecklades vikariepoolen. Istället för vikariepoolen löser man i första hand vakanser med ordinarie personalgrupp och i andra hand med timvikarier. Kostnaderna för timvikarier har ökat men den totala kostnaden har ändå minskat då vikariepoolens inskolningskostnader var höga.

Man har inom verksamheten som mål att de personliga assistenterna arbetar hos två assistansberättigade istället för bara hos en. Man har sett att de personliga assistenterna då mår bättre samt utför ett bättre arbete. Nackdelen med detta är att en personlig assistent kan ha flera chefer på samma gång, en chef på respektive arbetsplats. Detta samt rätten till heltid genom kommunens årsarbetstidsavtal bidrog till att enhetscheferna använde nästan 50 % av sin arbetstid till schemaläggning. Den 1 april förändrades därför de 6 befintliga enhetscheferna till 2 LASS enheter och 1 LSS enhet. Varje enhet består av 2 enhetschefer som samarbetar. De personliga assistenterna ska så långt det är möjligt hållas inom enheten. Enhetscheferna täcker även upp för varandras assistansberättigade och personal. De mindre enheterna har bidragit till lättare schemaläggning och färre schemaändringar.

Fram till december 2008 arbetade 1,75 akutrekryterare vardagar och helger. Från och med i år arbetar en akutrekryterare 100 % på vardagar medan personal från serviceteamet arbetar med akutrekrytering kl.7-12 på helger och röda dagar.

Ett utveckling av samarbete har pågått under hela 2009 mellan handläggare och verkställare. Exempel på åtgärder är noggranna omprövningar av alla LSS Personlig assistansärenden, särskilda genomgångar av alla Personlig assistansärenden för att se att timmar och beslut ligger rätt, och att det är rätt antal timmar som verkställs. Handläggare och enhetschefer Personlig assistans har haft gemensam utbildning i ProCapita. En mer noggrann process både när det gäller beslut om Personlig assistans för nya brukare, samt tillfällig utökning har präglat handläggningen. Handläggarna har särskilt granskat löpande beslut om Personlig assistans, som utförs av Privata utförare samt beslut om Personlig assistans enligt LASS och i några fall även gjort Försäkringskassans uppmärksam på att besluten bör omprövas. Vi kan nu vid årets slut notera att ingen ökning har skett av antalet brukare med Personlig assistans i Halmstad kommun. Den förväntade övervältringen av beslut från LASS till LSS från Försäkringskassan till kommunen har också hittills uteblivit. Arbetet med att förbereda förändringar enligt den nya LSS-lagen har under året avstannat pga. ovisshet när den kommer att träda i kraft.

Under KvalitetsMässan som sker vartannat år i Göteborg presenteras och prisbelönas kommunernas bästa utvecklingsprojekt med bemärkelsen Göta Priset. För att bli nominerad till detta pris ska man kunna visa på att ett utvecklingsprojekt lett till en bättre verksamhet genom ökad kvalitet och effektivitet i kommunen. Verksamheten Personlig assistans var glädjande nog en av de kommuner som i år nominerades till Göta Priset för utvecklingsprojektet "Processutveckling och brukarkalkyler för en effektivare personlig assistans inom Halmstad kommun". Projektet hade sin grund i förra höstens konsultrapport och framtagna handlingsplan och presenterades även under ett seminarium under KvalitetsMässan i Göteborg den 17-19 november.

Nya enheter

Under året har handikappomsorgen startat tre nya gruppbostad:

- Carl Kuylenstjernas väg 1 april, boende med sex lägenheter.
- 24 april invigning av Pilagårds gruppbostad med fem lägenheter.
- 16 november, Gamla vägen, Trönninge

Förändringar i organisation

I början av året övergick *Handikappomsorgens avdelningschef* till andra arbetsuppgifter på förvaltningen och Socialchefen blev därmed ansvarig avdelningschef. Samtidigt påbörjades *en översyn av Handikappomsorgens organisation*. Beslut om att dela avdelningen i två avdelningar fattades av socialnämnden sommaren 2009. Under hösten har rekrytering av de nya avdelningscheferna genomförts.

Övrigt

Under 2009 har frågan om att *säga upp ansvaret för Rådgivning och annat Personligt stöd* enligt LSS för personkrets 1 och 2 väckts i flera Hallandskommuner. Under sommaren utsåg Landstinget en utredare för att arbeta med frågan och en arbetsgrupp har bildats med en representant från varje kommun. I december beslutade Socialnämnden att föreslå Kommunstyrelsen att säga upp ansvaret för denna insats. Planeringen är att ansvaret övergår till landstinget från och med den 1 juli 2010. Arbetsgruppen fortsätter arbeta under 2010 hur en ev. övergång av ansvaret skall ske, förutsatt att Kommunstyrelsen tar beslut. Övriga Hallandskommuner har sagt upp eller är på väg att säga upp ansvaret.

Handikappkonsulenten har arbetat med att ta fram förslag till ett nytt *Handikappolitiskt program* som bygger på kommunens visionsstyrningsmodell och FN:s handikappkonvention.

Ett nytt handikappanpassat bad på Östra stranden har invigts under året och ett tillgänglighets och bemötandepreis för privata näringsidkare har inrättats.

Socialstyrelsen har ett särskilt stimulansbidrag för verksamhet riktad till äldre och som främst kommit hemvårdsförvaltningen till del men även Handikappomsorgen har fått pengar som fritiden ansvarat för. Det har inneburit en skapande verksamhet för pensionärerna, riktade resor och utflykter för den äldre gruppen. Detta har varit en mycket lyckad verksamhet. Pensionärsgruppen inom handikappomsorgen ökar och att då kunna skraddarsy verksamhet för den gruppen är både uppskattat och värdefullt.

Utveckling av handikappomsorgens verksamheter för barn och ungdomar

Verksamheten fick för 2009 ett sparuppdrag och det gav startsignalen att gå från diskussion till handling och sparuppdraget fick formen av ett utvecklingsarbete. Förändringar av verksamheterna på korttidshemmen under året innebar att Violvägens lokaler avvecklades och verksamheten flyttade till Västanvägen som bedömdes mer ändamålsenlig. De barn och ungdomar som tidigare var på Västanvägen har under hösten beretts plats på andra enheter bla genom starten av "Knutpunkten" där korttidsvistelse ges i form av läger.

Arbetet med denna förändring har präglat året och genererat mycket arbete för alla men har samtidigt upplevts som mycket stimulerande och roligt att dels ro det hela i land och dels förändra verksamheten i en ny och positiv anda där barnperspektivet är tydligt. När fokus på barn och barnkonventionen blir tydligare så ökar kraven på barnkunskap hos personalen. I syfte att öka kompetensen så har all personal fått utbildning i utvecklingspsykologi med inriktning på anknytning. Under senhösten så placerades två unga personer med beslut enligt LVU dels på ett av korttidshemmen och dels på gruppbostad. Detta är en helt ny erfarenhet att på ett snabbt sätt kunna lösa en svår situation. Förutsättningarna är annorlunda än vid vanliga LSS-placeringar och har ställt stora krav på personalen att hitta tillfälliga lösningar och man har löst det på ett mycket bra sätt.

3.3 Barn- och ungdomsavdelningen

Förändrad organisation

Den minskade budgeten inför 2010 har inneburit att avdelningen varit tvungen att se över sitt sätt att organisera arbetet. Ett annat, minst lika viktigt, skäl har varit den långvarigt pressade arbetssituationen på utredningsenheterna med arbetsmiljörisker som följd. Socialnämnden fattade i november beslut om organisationen, där en förändring är att arbetet med utredningar rörande barn och unga förs samman i geografiska områden motsvarande skolans, med familjebehandling och fältverksamhet. En annan förändring är att nya ärenden kommer till en mottagningsenhet, där både öppna insatser, förhandsbedömningar och arbete med unga lagöverträdare samlats. Samtliga enheter blir mer eller mindre berörda.

Översynen

En översyn rörande utredningsenheterna inleddes innan årsskiftet med tre perspektiv; verksamhet/kvalitet, arbetsmiljö/medarbetare, organisation. Allt material i form av granskning och intervju svar sammanfördes. En lägesbeskrivning har lämnats till berörda enheter och en större beskrivning har lämnats till enhetschefer, men översynen har inte slutförts och redovisats. Ett del av det som framkommit har nyttjats i arbetet med förändrad organisation. En slutredovisning behöver ske inte minst för att det ska bli tydligt vad i översynen som påverkat vad i den förändrade organisationen.

Arbetsgrupper rörande utvecklingsområden

Arbetsgrupper har under hösten 2008 och våren 2009 fördjupat sig i områden där utveckling behövs. Arbetsgrupper har tittat på umgänge med kontaktperson, insatsen Ungbo, unga med allvarlig problematik, förebyggande och tidiga insatser och arbetet i familjer med omsorgssvikt. Arbetsgrupperna har lämnat förslag till utveckling, varav flera av dem är beskrivna i omvärldsanalysen men ingen kunnat realiseras under året eller heller under 2010 utifrån det ekonomiska läget.

Förenad fältverksamhet

I februari fattade KF beslut på Kulturnämndens och socialnämndens förslag om att verksamheten inom Team Ungdom skulle föras samman med socialförvaltningens fältverksamhet. Båda arbetsgrupperna hade delvis liknande uppdrag och effektivisering och ett mer offensivt arbete förväntades kunna utföras.

BBIC

Arbetet med att införa BBIC som instrument för utredningar genomfördes i stort sett under 2008, men under 2009 har instrumentet införts även vad det gäller genomförandeplaner och uppföljningar. Ett exempel är att samtliga ärenden rörande överväganden för barn som är placerade i familjehem redovisades i BBIC-formulären vid socialnämnd i april. Utbildningar har getts till de som inte tidigare fått sådan och fler utbildare har utbildats. Förvaltningen erhöll förlängd provlicens och kunde i december ansöka om permanent licens.

Utveckling i förhållande till andra

Länsavtalet som avser barn och unga som är aktuella för samtidiga insatser hos Landstinget och kommunen började gälla vid årsskiftet. Eftersom avtalet var aktuellt mellan socialförvaltningen och BUP, genomfördes gemensamma genomgångar av innehållet i avtalet för medarbetare. Inte förrän senare under året tillkom skolan som aktiv part och implementeringen av avtalet förbereds nu. I några fall har avtalet lett till att kostnaden för placering på hvb för barn eller unga fördelats oss emellan. Detta har kunnat ske även tidigare, men avtalet innehåller anvisningar om när och hur detta kan äga rum.

Samverkan med barnhälsovården har börjat utvecklas igen och ett lokalt barnhälsoråd har bildats. Utvecklingsarbete pågår också gemensamt med skolan på flera områden, via det lokala utvecklingsavtalet, rörande föräldrastöd och med gymnasieskola.

Inom området våld i nära relation pågår ett omfattande utvecklingsarbete rörande metoder och kunskapsinhämtning, men också genom samverkan med andra myndigheter och organisationer i olika nätverk och genom att erbjuda baskunskap till andra. En nationell tillsyn genomfördes som rörde hur kommunerna fullgjorde sitt ansvar för kvinnor som utsätts för våld och för barn som bevittnat våld. Länsstyrelsen konstaterade att Halmstad mycket väl uppfyller de krav som ställs, än om man också fann utvecklingsområden.

En revision genomfördes också när det gäller vårt nyttjande av placering på hem för vård eller boende, som också utföll positivt.

3.4 Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

Utökad antalet boendeplatser

Man har under året genom aktivt arbete med hyresvärdar kunnat utöka antalet boendeplatser med 4 på befintliga enheter vilket inneburit möjlighet att erbjuda externplacerade boende i Halmstad.

Avslutning av projekt Individ i centrum:

Som beskrivits i föregående årsredovisning har den lokala delen av projekt Individ i centrum avslutats redan 2008. Individ i centrum, i den länsövergripande delen avslutas i februari 2010 med MI coach-utbildning. Under året har fördjupningsutbildning i MI genomförts under 2 dagar med ett 20-tal deltagare. Genom dessa insatser har möjligheter skapats att sprida kunskapen om MI till övriga på avdelningen.

Halland har utsetts till att vara ett utvecklingslän inom ramen för arbetet med Nationella riktlinjer för beroende och missbruksvården. I samband med detta har projektledare och processledare tillsatts. Tjänsten som processledare delas mellan kommunerna i norra och södra delarna genom att 2 personer delar på det och arbetar 40% var. Projektledare har tillsatts med representant från landstinget med en tjänstgöringsgrad på 20%. Detta kan komma att förändras under kommande år.

Utbildningsinsatser har påbörjats såväl vad gäller ASI (Addiction severity index) som MI (motivational interview). Arbete har också påbörjats för att på sikt kunna sluta ett länsövergripande avtal gällande ansvarsfördelning för samverkan angående beroendeproblematik. Det ska sedan följas upp av lokala avtal.

Öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk vård

Den nya vårdformen ska vara ett mellansteg för patienter som inte kan skrivas ut från tvångsvård men som inte heller behöver vara på sjukhus. Vårdformen förutsätter bl.a. att patienten behöver följa särskilda villkor för att kunna ges nödvändig psykiatrisk vård som; boende, sysselsättning, eller andra insatser enligt SoL och LSS. Halmstad har mellan år 2007 - 2009 beviljats medel med totalt 3 612 000 kr. Medlen ska användas till att utveckla sociala insatser till aktuell målgrupp. På BeP har beslut fattas om att använda medlen inom tre områden:

- Särskilda resurspersoner
- Boendeformer
- Utveckling av arbetsmetoder

7 personer har varit aktuella inom ramen för projektet och primärt för olika former av boendeinsatser.

Översynsarbete gällande stöd i boendet till personer med psykiska funktions-nedsättningar:

Man har på avdelningen under en längre tid sett ett behov av att kunna erbjuda ett mer varierat utbud av individanpassat boende och stöd i boendet för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Som ett led i att nå detta har kartläggning gjorts genom att ta del av litteratur, inhämta synpunkter från medarbetare, synpunkter från representant på socialstyrelsen, länsstyrelsen, och PA-ansvariga. Vidare har kartläggning gjorts av befintliga resurser och hjälpbehov i pågående biståndsärenden. Ett förslag till grundmodell är ute på remiss hos medarbetare, fackliga representanter och föreningsrådet. Under nästkommande år förväntas arbetet fortgå och ev organisatonsförändring bedöms möjlig att besluta till hösten 2010.

Sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar:

Under året har förutsättningarna för sysselsättning radikalt förändrats för målgruppen med psykiska funktionsnedsättningar. Verksamheten på Fontänhuset har lagts ned under hösten och verksamheten i dess nuvarande form på Allt under ett tak kommer också att avslutas. Detta då försäkringskassan sagt upp avtalet och övriga samverkanspartners inte har ekonomiska förutsättningar att överta det kostnadsansvaret.

Det är därför mycket glädjande att kommunen efter interna omfördelningar utifrån sitt ansvarsområde kommer att kunna dubblera omfattningen av insatserna.

Från årsskiftet kommer sysselsättning att kunna erbjudas med hjälp av nuvarande 2 heltidsanställda. Verksamheten kommer att utökas med att 2 heltidsanställda arbetar med inriktningen psykiatrisk rehabilitering. De kommer att arbeta i nära samverkan med berörda samverkanspartners. Verksamheten kommer att finnas kvar i nuvarande lokaler och bli ett bra komplement i den mån ansökan gällande Clavis beviljas.

Clavis:

Förprojekt Clavis har genomförts och redovisats till socialnämnden. Den har i sin tur resulterat i ansökan om medel via EU:s socialfond för en period av 3 år.

Arbetet utgår från att skapa förutsättningar för att personer med psykisk ohälsa/funktionsnedsättning utifrån egna önskemål ska kunna ta del av samhällets utbud med hjälp av frivilligarbetare och professionella. Verksamheten ska kunna erbjuda en meningsfull sysselsättning som ett komplement till den sysselsättning som erbjuds idag.

Den ska också bedriva ett aktivt påverkansarbete för att förändra de negativa attityder kring målgruppen som finns i samhället idag, bl a genom att verksamheten ska vara en arena där arbetsgivare och projektets deltagare ska kunna mötas.

Region Halland har ställt sig positiva till att medverka vad gäller egenfinansiering och beslut väntas i februari 2010

4 BOKSLUT - EKONOMISK RESULTAT

Stadskontoret har av förvaltningen begärt uppgifter för det preliminära bokslutet till den 15 januari vilket redovisades till stadskontoret av förvaltningens ekonom den 13 januari. Alla verksamheter kommenterades på särskild blankett och förslag till eventuella resultatbalanseringar respektive ombudgeteringar redovisades och motiverades.

4.1 Förutsättningar 2009

Från 2006 blev personlig assistans ett eget verksamhetsområde. Socialnämnden har därmed två verksamheter:

Social omsorg (vht 750)

Personlig assistans (vht 753)

Social omsorg omfattar insatser för barn och ungdomar, vuxna missbrukare samt insatser för funktionshindrade (exklusive personlig assistans).

Nettobudgetramen för Social omsorg utökades 2009 med 14 940 kkr, innan den globala finanskrisen slog till även för Halmstads kommun. Socialnämnden fick då ett sparbetning på 9 200 kkr att hantera i 2009 års budget. Dessutom hade nämnden att hantera ytterligare 4 300 kkr bland annat gällande förväntade övertalighetskostnader i samband med övergång av 20 gruppbofästigheter till Carema.

Personlig assistans ram utökades med 2 300 kkr i kompensation för volymökningar. Verksamheten fick dessutom i uppdrag av nämnden att spara in 1 000 kkr utifrån slutsatserna i genomförd konsultrapport.

Handikappomsorgens ram utökades med 7 800 kkr för nya enheter. Avdelningen fick även 4 000 kkr för ökad personaltäthet och övriga kostnadstäckningar inom gruppbofästigheter. Dessutom fördes 3 500 kkr till avdelningen för att täcka förväntade kostnader gällande övertalig personal. Ramen minskades med ca 7 500 kkr. Minskningen avsåg lägre kostnader avseende de enheter som gick över till privat drift, ca 2 000 kkr, kostnadsanpassning av egna gruppbofästigheter, 1 000 kkr, samt omflyttningar av ett antal tjänster. Avdelningen fick även i uppdrag att spara in 3 300, vilket var del av förvaltningens nya sparbetning.

Barn och ungdomsavdelningen fick 1 000 kkr för helårsdrift av kriscentrum samt rest från 2008 ytterligare 800 kkr för öppenvården. Ramen minskades enligt plan med 2 000 kkr för institutionsplaceringar. Avdelningen fick utöver detta att hantera ytterligare ca 2 500 kkr minskad ram gällande det nya sparbetning.

Avdelningen för personer med missbruk eller psykiska funktionshinder 1 500 kkr för ny enhet samt 500 kkr för boendestöd. Internt fördes ytterligare 1 000 kkr till avdelningen för att täcka kostnader för placeringar. Slutligen minskades ramen med 500 kkr i sparbetning.

Förvaltningsgemensamt placerades medel för en inspektör samt medel för en assistent från HOA. Här har även nettot av samlade besparingar samt ett negativt saldo gällande vakanshållningar placerats. Det sistnämnda gällde 4 200 kkr, vilket var rest av förvaltningens sparbetning på 13 500 kkr.

4.2 Utfall 2009 per program

Vht. 750 & 753		Budget 2008	Resultat 2008	Differens
Social omsorg	Brutto			
	Netto	438 121	430 935	7 201
Personlig assistans	Brutto			
	Netto	63 722	61 042	2 665

Summa	Brutto			
	Netto	501 843	491 977	9 866

Tabell 4.2: Utfall 2009

Det kan konstateras att förvaltningens resultat blev bättre än tidigare förväntat. Dels har beslutade besparingar till viss del varit för försiktigt prognostiserade, dels har nya enheter kostat mindre än beräknat.

4.3 Utfall 2009 per avdelning

4.3.1 Handikappomsorgsavdelningen

kk.	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa	224 468	221 111	3 357

Tabell 4.3.1: Utfall 2009 Handikappomsorgen

Handikappomsorgen fick i uppdrag att spara 1 500 kkr genom schemaförändringar på gruppboenden. Ytterligare 2 000 kkr kan relateras till överskott på nystartade enheter, delvis på grund av senarelagda starter, men också på grund av återhållsamhet av resursutnyttjandet vid bemanning av dessa.

Resultatet för enheten för stöd och service blev – 305 kkr ffa på grund av höga hjälpmedelskostnader (-340 kkr), ökade kostnader för stödfamiljer och kontaktpersoner (-300 kkr) samt fler skolplaceringar (-195 kkr). Diverse vakanshållningar har till viss del kompenserat underskottet.

Korttid och fritids resultat blev – 127 kkr, trots ett tillåtet budgetöverskridande med –500 kkr. Ett effektivare personalutnyttjande genom bl a rotation samt diverse vakanshållningar har bidragit till att resultatet blev bättre.

4.3.2 Barn- och ungdomsavdelningen

kk.	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa	100 737	102 219	-1 482

Tabell 4.3.2: Utfall 2009 Barn och ungdomsavdelningen

Barn och ungdomsavdelningens underskott består av ca –3 400 kkr på placeringsbudgeten, varav ca - 2 400 är relaterat till familje- och jourhem. Detta kompenseras genom överskott på avdelningens administrations- och öppenvårdsenheter på sammanlagt ca 1 900 kkr. Även här handlar det om effektiviseringar, vakanshållningar och diverse annat sparande.

4.3.3 Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

kk.	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa	88 776	85 597	3 179

Tabell 4.3.3: Utfall 2009 Avdelning BeP

Av överskottet är ca 800 kkr relaterat till de nya enheter som startade under året. Även här handlade det om lägre driftkostnader och återhållsamt resursutnyttjande. I övrigt handlar det om vakanshållningar, ej tillsättande av vikarier vid ledighet, allmänt sparande etc. Placeringskostnaderna var i stort sett i balans med budget, detta med hjälp av återförda vitesmedel, 1 455 kkr.

4.3.4 Stab/nämnd samt enheten för IT och Kommunikation

kk.	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa	23 957	21 826	2 131

Tabell 4.3.4: Utfall 2009 Förvaltningsgemensamt

Detta överskott är relaterat till den förvaltningsövergripande buffert som avsattes inför 2009. Budgeten möjliggjordes genom diverse effektiviseringar och vakanshållningar i förvaltningen.

4.3.5 Personlig assistans

kk.	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa	63 722	61 057	2 665

Tabell 4.3.5: Utfall 2009 Personlig assistans

Volymutvecklingen har under året varit mycket lägre än vad som tidigare prognostiserats. En rad åtgärder sattes in i början av året för att bemöta ett befarat stort underskott, vilket baserades på en tänkt volymökning om ca 10-15 ärenden. Det har tillkommit ett flertal nya ärenden, men det har också avslutats lika många. Volymförändringen blev netto minus ett (-1) ärende, även om det har fluktuerat under året. Verksamheten har bl a effektiviserat sitt Serviceteam samt avskaffat sin vikariepool, vilket tillsammans sparade ca 4 000 kkr jämfört med 2008.

4.4 Investeringsanslag

Överskott på totalt 1 150 kkr varav 915 kkr begärs ombudgeterat för att täcka framtida investeringskostnader.

Resultat per avdelning är följande, innan eventuella ombudgeteringar:

Avdelning	Projekt	Resultat, kkr
Administration/förvaltningsgemensamt	Inventarier, datorer etc	293
Handikappomsorg	Inventarier/hjälpmiddel	570
Personlig assistans	Verksamhetssystem	40
Barn- och ungdomsavdelning	Inventarier	72
Avd Beroende och psyk funktionshinder	Utrustning/inventarier	173
Summa socialnämnd		1 151

Tabell 4.4: Utfall 2009 investeringsanslag

Differenser mellan budget och utfall avseende investeringar kan förorsaka behov av ombudgetering.

Investeringsanslagen gör ett totalt överskott på 1 151 kkr. i förhållande till budget.

Administrationen gör ett överskott på datorutrustning på 280 kkr samt ett mindre överskott på 13 kkr gällande övriga inventarier. Detta begärs ombudgeterat

Handikappomsorgen gör ett överskott på 570 kkr. Av detta begärs 400 kkr ombudgeterat för att utrusta nya enheter samt utrusta enheter med hjälpmedel.

Personlig assistans fick 600 kkr 2007 för inköp av IT-stöd. Detta är implementerat och överskott 40 kkr begärs inte ombudgeterat.

Avdelningen för barn- och ungdomar lämnar ett överskott på 72 kkr. Begärs ombudgeterat utifrån eventuell start av enhet för ensamkommande flyktingbarn.

Avd för personer med beroende och psykiska funktionshinder gör ett överskott på 173 kkr. Av dessa begärs 150 kkr ombudgeterat för utrustning av nya enheter.

Förvaltningen har således begärt att 915 kkr ombudgeteras till 2010.

4.5 Begärd resultatbalansering

Förvaltningen begär hos bokslutsberedningen resultatbalanseringar på 6 511 kkr. Frånräknat försenade driftstarter samt återförda medel gällande viten begärs resterande överskott resultatbalanserat. Handikappomsorgen har tillförts budgetmedel ur tillgänglighetsmiljonen gällande bemötandeprojekt, 300 kkr, vilket inte har kunnat genomföras 2009.

		kr
Social omsorg	Effektiviseringar	3 531
Personlig assistans	Effektiviseringar	2 680
Handikappomsorgen	Bemötandeprojekt	300
Total resultatbalansering		6 511

Tabell 4.5: Av förvaltningen begärd resultatbalansering

5 NYCKELTAL

5.1 Handikappomsorgsavdelningen

Nyckeltal enligt detta avsnitt redovisas för att få en blick av omfattningen samt utvecklingen över tid. Den avser de vanligast förekommande insatserna samt de som står för stor andel av kostnaderna.

5.1.1 Personlig assistans, Boendestöd och Bostad med särskild service

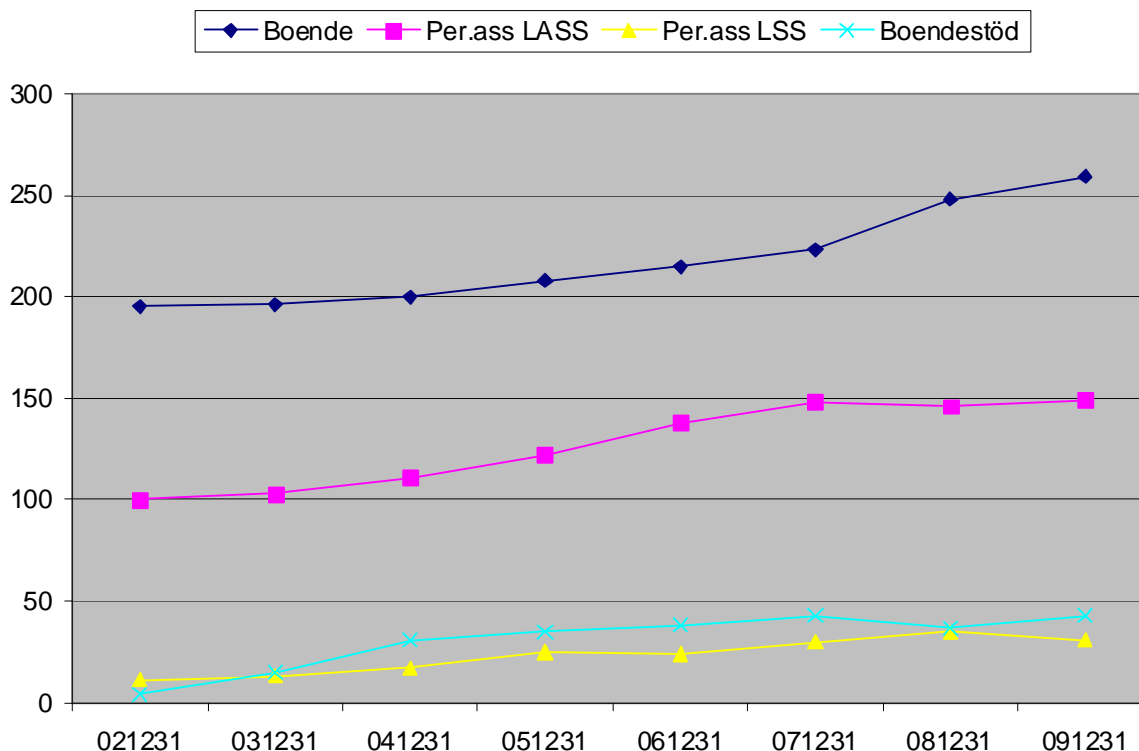

Diagram 5.1.1: Utveckling personlig assistans, boendestöd och bostad⁴ med särskild service 2002-2009

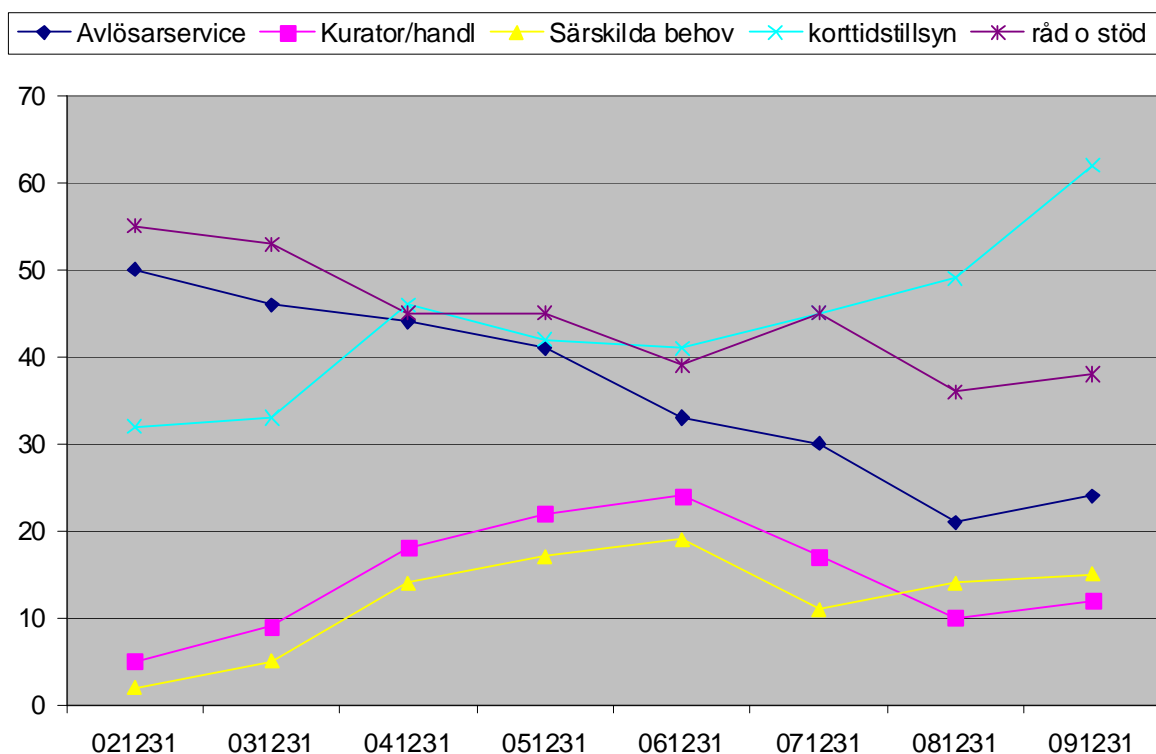
Utbyggnaden av gruppboendestäder följer den plan som varit fastställd sedan länge. Två till tre gruppboendestäder som byggts årligen har gett relativt många boendeplatser. I jämförelse med andra kommuner har Halmstad relativt många gruppboendestäder vilket troligtvis är en av orsakerna till att vi har lite mindre personlig assistans än riksgenomsnittet.

Enligt diagrammet ser volymutvecklingen inom personlig assistans ut att ha stannat upp. I nuläget finns dock ett antal ärenden i handläggning så det är för tidigt att dra några slutsatser om framtiden.

Boendestöd är den insats som ligger mest i "tiden". Vi ser en stadig ökning från 4 personer 2002 till 43 personer i december 2009. Allt fler söker denna insats, som är under ständig utveckling, och är mer personligt utformad än många andra insatser.

⁴ Alla LSS beslut, dvs inkl BeP

5.1.2 Andra insatser för handikappomsorgen.

Diagram 5.1.2: Utveckling av vissa LSS insatser 2002-2009

Att vissa insatser sjunker vartefter personlig assistans och gruppbofstäder ökar är ett faktum. Framst beror det på att behovet av ex. kontaktperson och ledsagarservice minskar om man har andra mer omfattande insatser.

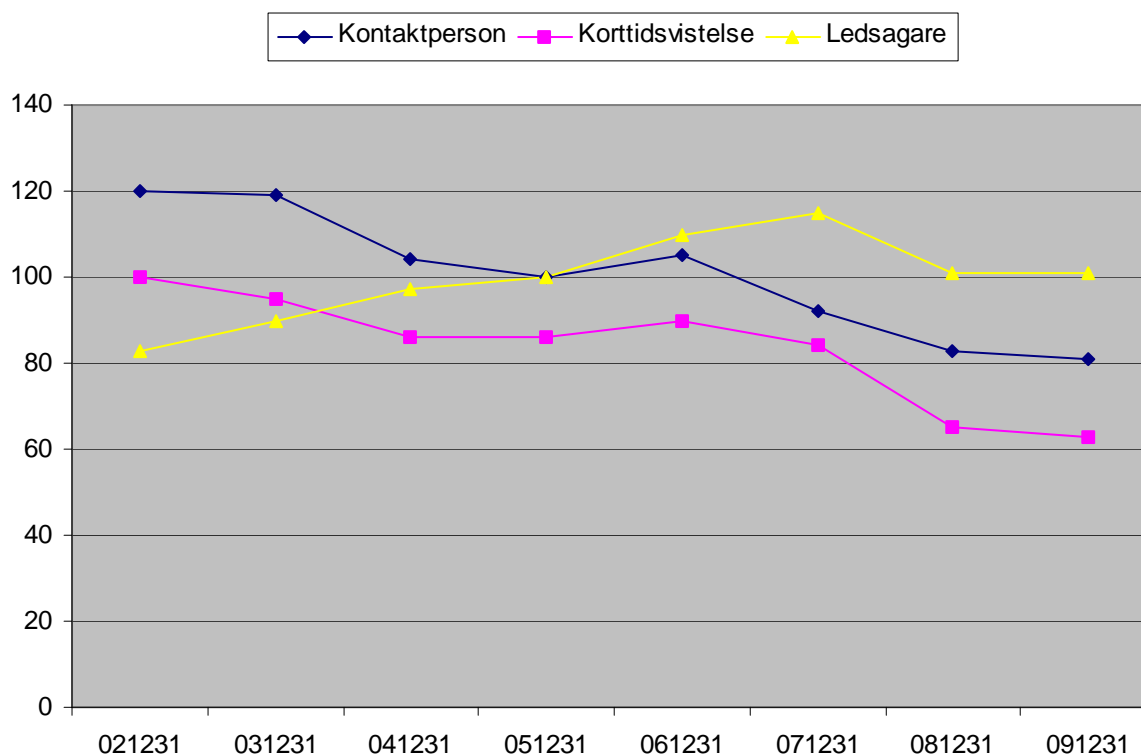
En iakttagelse för 2009 är att efterfrågan på korttidstillsynen ökar både vad gäller beslut men inte minst antal dagar. Detta beror dels på att det är stora barnkullar ett antal år framöver men även att korttidstillsynen hittat former som bättre svarar mot behov och har ett bra innehåll. Gymnasiesärskolan fick nya lokaler på Sannarp och det medförde att vi där startade en ny tillsynsverksamhet.

Insatsen avlösarservice har minskat från 50 personer år 2002 till endast 24 personer år 2009. Detta kan bero på att vissa föräldrar idag istället väljer korttidstillsyn, korttidsvistelse eller Personlig assistans. En känsla är också att föräldrar söker denna insats senare.

Vi ser en viss ökning av insatsen ledsagarservice för barn. Detta avser i första hand barn med Npf-diagnoser, som ej omfattas av LSS och där Bojen inte är ett alternativ.

Insatsen SoL särskilda behov har ökat och avser i första hand externa skolplaceringar, t.ex Plönninge-gymnasiet. En mycket kostsam utveckling.

När det gäller insatsen Råd och stöd ser vi ingen ökning. Vi ser också en svag minskning när det gäller insatsen kontaktperson.

Diagram 5.1.3: Utveckling av vissa LSS insatser 2002-2009

Antalet barn i korttidsvistelse har minskat till en tredjedel av hur många som hade insatsen 2002. Förklaring är bl.a utveckling av lägerverksamheten på Bojen i samarbete med korttillsynen på Lotsen, samt att fler väljer insatsen stödfamilj. Några barn har också i stället insatsen Personlig assistans.

Korttidsvistelse för vuxna har också minskat med en tredjedel sedan 2002. Orsaken kan vara att fler ungdomar flyttar till gruppboheter tidigare. En del väljer insatsen Personlig assistans.

Att behovet av korttidsvistelse minskar har fått som effekt att verksamheten under tertiäl 2 kommer att avveckla ett korttidshem.

5.2 Barn- och ungdomsavdelningen

5.2.1 Anmälningar och ansökningar till barn- och ungdomsvården

Utvecklingen med ett ökat antal inkommande ärenden till utredningsenheterna har fortsatt. Under årets första månader var det något lägre, men ökningen särskilt under sista tertialen desto större. Att inte ökningen procentuellt är större totalt sett beror på att antalet yttranden minskat något. Även antalet inledda utredningar har ökat, och ökat mer än antalet nya ärenden, med 9 % jämfört med 5 %.

Ärendets karaktär styr givetvis hur omfattande utredningen görs, och den stora ökningen av antalet omedelbara LVU omhändertaganden och av antalet ansökningar om LVU vård visar på att det inte enbart är antalet utredningar som ökar utan även allvaret i dem. Det har varit svårt att vara konsekvent med att utreda enligt BBIC pga. den stora arbetsbelastningen.

Under sista tertialen har antalet ärenden rörande unga som missbrukar ökat markant. Det beror sannolikt inte på att antalet i sig ökar, utan på att polisens ökade resurser på ungdomssidan gett önskad effekt i form av upptäckt av ungas missbruk. På sikt innebär det både ökade krav på öppenvården som risk för ökat antal vårddygn på institution.

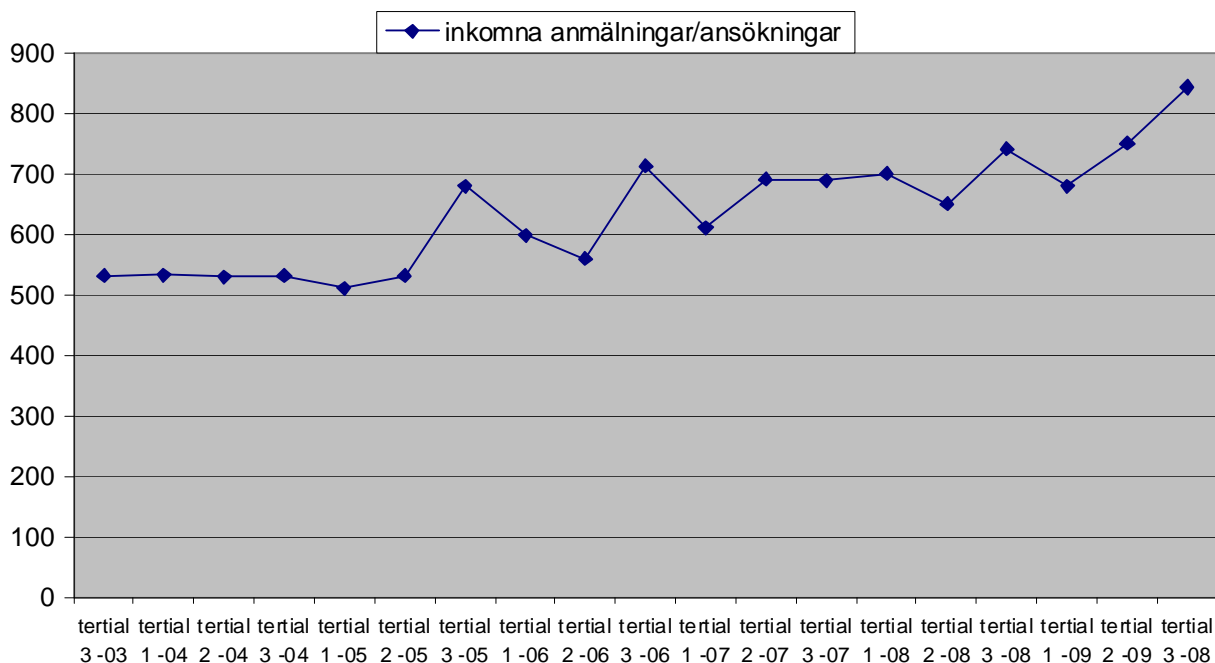

Diagram 5.2.1: Antal anmälningar och ansökningar

I likhet med tidigare är *polisen* den som står för flest anmälningar och har också ökat detta antal, än om deras andel minskat. Kategorin *andra myndigheter* ihop med *föräldrar* har ökat mest medan de anonyma anmälningarna har minskat. Anmärkningsvärt är också att barnomsorgen har minskat sitt redan låga antal anmälningar med 2/3 och står endast för 0,5 % av anmälningarna. Dock kan anmälningar rörande små barn även noteras inom kategorin *skola*, men även denna har minskat. En minskning finns även för sjukvården, där BVC och MVC ingår. Totalt sett kan detta innebära att små barn som riskerar att fara illa inte uppmärksammas som de borde.

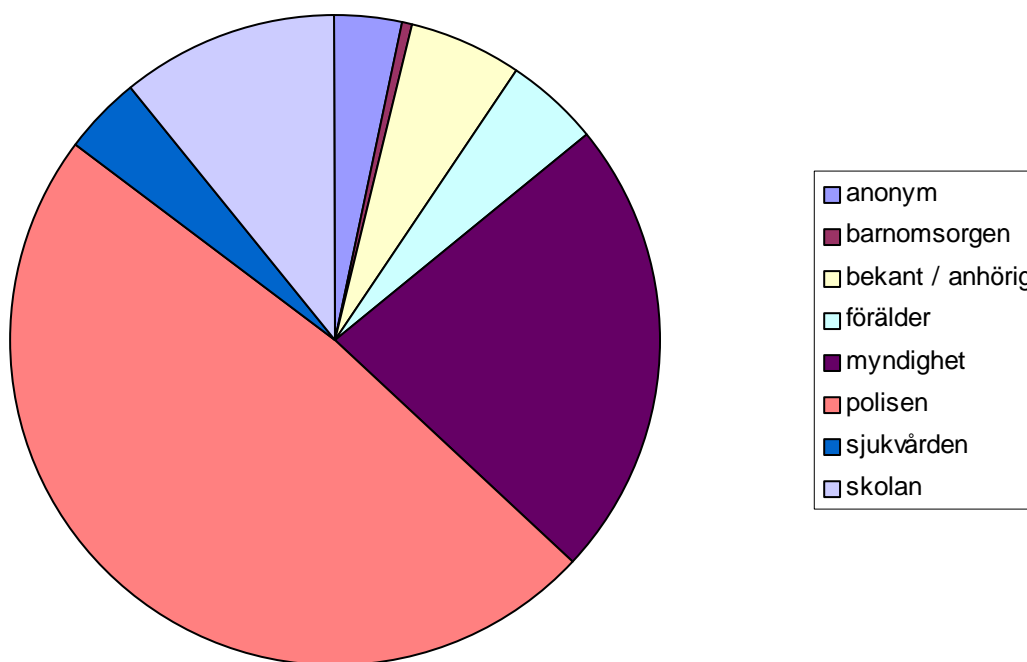

Diagram 5.2.2: Anmälare 2009

En logisk följd av att antalet utredningsärenden ökar, är att antalet beslutade insatser också ökar. MIRA familjebehandling har varit tvungna att prioritera beslutade insatser framför insatser utan biståndsbeslut, men har ändå haft icke önskvärda väntetider och har i vissa ärenden minskat omfattningen på insatsen.

MSTs ökning av antal nya ärenden är främst en följd av att man stor del av året varit fullt bemannad och kunnat ta fler ärenden. Familjemottagningen har minskat sina ärenden, vilket till stor del är avhängigt att man lånat ut personal till andra verksamheter delar av året och därmed inte varit fullt bemannade.

Kriscentrum har fortsatt sin ökning av antalet ärenden, vilket är logiskt då enheten ej var igång under hela 2008. Det är ungefär samma fördelning mellan besökande kvinnor (52%), män (24%) och barn (23%) som tidigare och 56% kommer på eget initiativ. Familjemottagningens kvinnofrid har haft ungefär lika många ärenden som föregående år och 16 våldsutsatta familjer med barn har under året vistats i någon av de tre lägenheter som Barnfridsprojektet har tillgång till. Genomsnittlig vistelsetid är 7 veckor, vilket också kan ses som ett uttryck för att det är svårt att lösa boendefrågan, oavsett om det gäller ny bostad i Halmstad eller om en flyttning till annan kommun är aktuell.

Ungbos roll i att kunna ta emot unga med allt svårare problematik och därmed bidra till att antalet vård dygn på hvb kunnat hållas lågt har tidigare beskrivits. I Ungbo finns en barnfamilj med stora behov och det kommer att bli fler då flera boende är gravida. Denna kategori har tidigare inte förekommit inom Ungbo. Ungbo har ökat sitt totala ärendeantal under året med 31 % och går också in i det nya året med många fler ärenden aktuella än normalt.

Insatsen kontaktperson är en insats som ges till färre, vilket var fallet även föregående år. Kontaktfamilj ökar däremot något. Antalen nya ärenden med ungdomstjänst har minskat under året, vilket bedöms vara en förväntad utveckling. Möjligheten för domstol att döma till

insatsen var ny förra året och användes flitigt. Antalet medlingar för unga som begått brott har fortsatt att öka jämfört med föregående år. Denna insats kan få stor betydelse både för den som begått brottet och för den som utsatts för brott.

På familjerätten har antalet vårdnads- boende- och umgängesutredningar fortsatt att minska, medan antalet samarbetsamtal och rådgivning fortsatt att öka. Detta är en positiv utveckling, då långvariga konflikter mellan föräldrar utgör en riskfaktor för barn. Att separerade föräldrar är beredda att samarbeta och reda ut konflikter är därför gynnsamt. Under året har xx barn fått hjälp av socialtjänsten vid umgänge med föräldrar, via beslut från någon av enheterna eller efter domstolsbeslut. I många fall kan umgänget ske med hjälp av kontaktperson, men ibland är behovet av skydd så stort att personal behöver medverka. Detta har varit fallet för xx barn.

En av de enheter som snabbast kände av den ekonomiska krisens effekt på hur familjer har det, är familjerådgivningen. Där har ökningen varit konstant sen november 2008 och skillnaden mellan 2008 och 2009 är 22 %. Tidigare år har antalet sökanden minskat under sommarmånaderna, men så har det inte varit detta år. Trots det stora antalet ärenden är genomströmningen stor med i genomsnitt 5 samtal per ärende. Väntetiden för nytt besök är 9 dagar i genomsnitt. Det är angeläget att väntetiden hålls kort, då familjer som söker hjälp är i akut kris som snabbt kan förvärras om de inte får hjälp. Som tidigare finns det annan allvarlig problematik i ca 50% av ärendena – missbruk, psykisk ohälsa och våld. Man har också uppmärksammat att många nya sökanden har allvarliga ekonomiska problem. En knapp femtedel av ärendena rör gravida eller förstagångsföräldrar, vilket är en positiv ökning. Barnfamiljerna dominerar stort bland de som söker hjälp på familjerådgivningen. En annan ökning som vi ser positivt på är att andelen sökanden med utländsk härkomst ökat.

5.2.2 Antal vårddygn i HVB och familjehem

Det andra området för nyckeltal rör barn och unga som är placerade utanför hemmet, antingen på HVB (hem för vård eller boende) eller i familjehem.

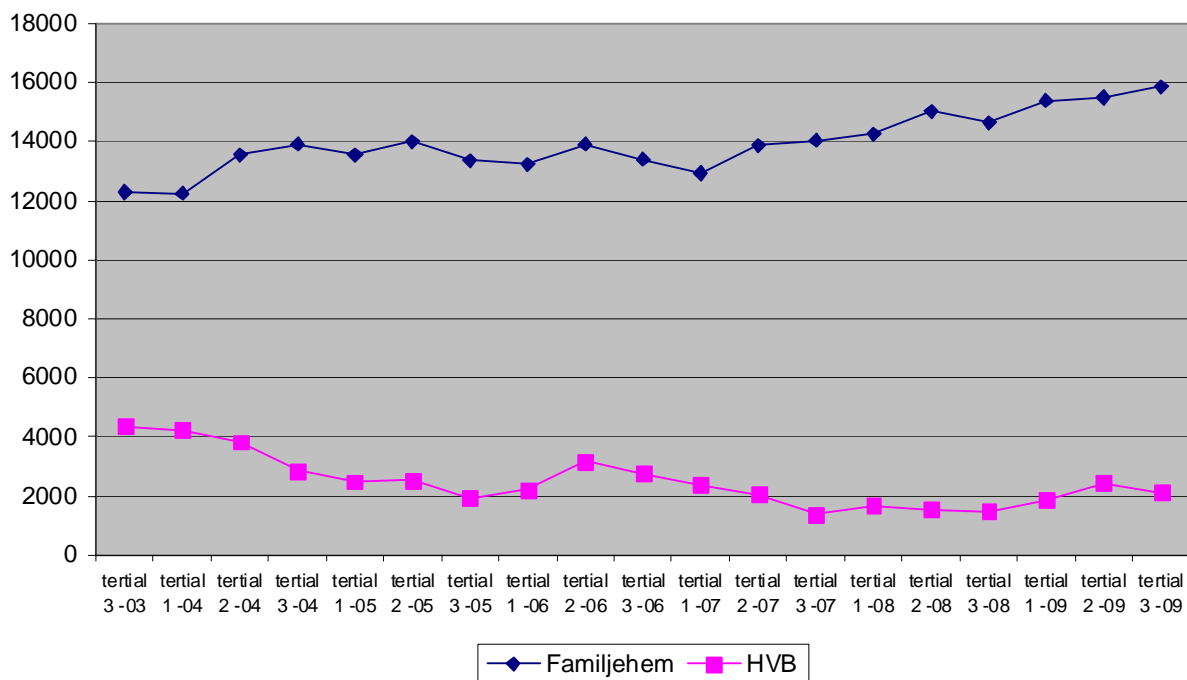

Diagram 5.2.3: Antal⁵ vårddygn

⁵ Vår faktiska kostnad är dock lägre för tertial 3 2009. Avdrag för dygnen migrationsverket betalar för, motsvarande 439 under tertial 3.

Som framgår av nyckeltalen för placeringar på hem för vård eller boende (hvb) har såväl antalet placerade under året som antal vårddagar ökat kraftigt. En del av ökningen kan förklaras med att vi under året haft 5 mamma-barnplaceringar med totalt 7 barn. En av dessa placeringar bekostas av Migrationsverket fram till kommunplacering i mitten av december. Ytterligare 4 placeringar för ensamkommande flyktingbarn bekostas av Migrationsverket. Två unga placerade har kunnat beredas plats inom handikappomsorgens verksamhet, men räknas ändå i detta sammanhang. Oaktat detta har antalet unga med så omfattande svårigheter eller behov av skydd att de är i behov av institutionsplacering ökat. Vi ser också ett större antal där placeringen riskerar bli långvarig. Det gäller unga med omfattande problem på flera områden, ofta med olika funktionshinder och psykisk ohälsa, psykisk störning eller som är svårt traumatiserade. Under hösten har också flera unga med omfattande och långvarigt missbruk behövt placeras. Arbetet med att söka lösningar på hemmaplan och kunna korta placeringstid har pågått hela året, men det är uppenbart att insatser för unga med allvarlig problematik kräver ytterligare utveckling av öppenvården om den ska kunna utgöra ett alternativ till placering på hvb.

Under året har 157 barn och ungdomar varit placerade i familjehem för stadigvarande placering vid något tillfälle och vid årets slut fanns 121 barn och ungdomar placerade. Detta är några färre än förra året och samma gäller antalet nya placeringar. Däremot består trenden att det är ungdomar som placeras. Av de 39 nya placeringarna avsåg 29 tonåringar. Det är svårare att hitta familjehem till ungdomar, mer tid går åt till rekrytering, omplaceringar är vanligare och kostnaderna högre. Detta syns också i att kostnaden per vårddygn stigit mer än den uppräknings på 4% av arvode och omkostnader som skett. Under inledningen av året fanns tre unga placerade i konsulentstödda familjehem. Sedan några månader återstår endast en sådan placering, för en psykiskt sjuk tonårspojke. De två socialrådgivarna som arbetar med förstärkt familjehemsvård har bidragit både till att vid behov kunna ge omfattande stöd och till att sammanbrott i placeringar kunnat motverkas. Trots det stora antalet nya placeringar och att dessa i stor utsträckning avsett ungdomar, har inget beslut under året passerat tre månader att verkställa. Detta har också skett trots att enheten pga. besparingar inte haft full bemanning. De sju jourhemmen har varit hårt belastade och ungdomar har i flera fall stannat längre än som varit önskvärt.

5.2.3 Förebyggande arbete

Antalet grupper med föräldrastöd blev färre än föregående år pga. minskade resurser. Inom ramen för det lokala utvecklingsavtalet har dock även skolans medarbetare haft grupp. En grupp hölls av fältverksamheten på begäran till en grupp kvinnor med utländsk härkomst boende på Andersberg. Fler har önskat delta i föräldrastödsgrupp, än som kunnat beredas plats.

22 barn och ungdomar har deltagit i NOVAS grupper.

Den relationsstärkande gruppverksamheten PREP har slagit mycket väl ut inom familjerådgivningens verksamhet och 24 personer har deltagit och i utvärdering varit mycket positiva. Familjerådgivningen deltar också regelbundet i föräldragrupper på mödra- och barnhälsovården i Halmstad och Hylte och har medverkat vid 65 tillfällen under 2009 och mött ett stort antal blivande föräldrar, där 345 svarat på utvärdering.

När fältverksamheten utökades med Team Ungdom i mars 2009, ökade också deras möjligheter att öka antalet fältkvällar. Man har tagits i anspråk för konsultationer, ofta från skolan, vid ett stort antal tillfällen och har också informerat föräldrar, haft olika gruppaktiviteter och besökt klasser. Särskilda insatser har skett på Östergårdsskolan och Vallåsskolan. Fältverksamheten är också nyckelpersoner i arbetet med det lokala

utvecklingsavtalet och att utveckla samverkan med familjer, skola och fritid på Andersberg. Brobyggarverksamheten fungerar på några områden utmärkt och andra mer hjälpligt. I flera bostadsområden har andra former av samverkan getts stöd från Trygga Halmstad och förvaltningens strateg där. Syftet är att uppmuntra till att vidmakthålla en god samverkan i ett förebyggande syfte och inte bara i perioder av problem. Under året har 7 grupper av nattvandrare varit igång runt om i kommunen. Den senaste är på gång att bildas i Haverdal.

5.3 Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

5.3.1 Nya ärenden avd BeP

Vi har sedan 2005 årligen gjort en kartläggning av de klienter som hade en pågående insats på vuxenenheten. Uppföljning gjordes vecka 42 och utifrån årets kartläggning kunde konstateras att sedan 2005 har en ökning av antalet pågående insatser skett med 18%. Dock är det ingen förändring sedan föregående år. Kartläggning syftar till att beskriva situationen/behovet för de aktuella klienterna vilket på sikt kan ligga till grund för hur resurser fördelas och utformas. Den utgår från en beskrivning av familjesituation, boendesituation, ekonomiska förhållanden, arbete/rehabilitering, missbruksproblematik (typ av missbruk, antal år av missbruk, pågående insatser), psykisk ohälsa och ev insatser från psykiatrin.

Av årets kartläggning kan konstateras att merparten av klienterna har eget boende, är ensamstående och försörjer sig i form av pension eller aktivitetsersättning.

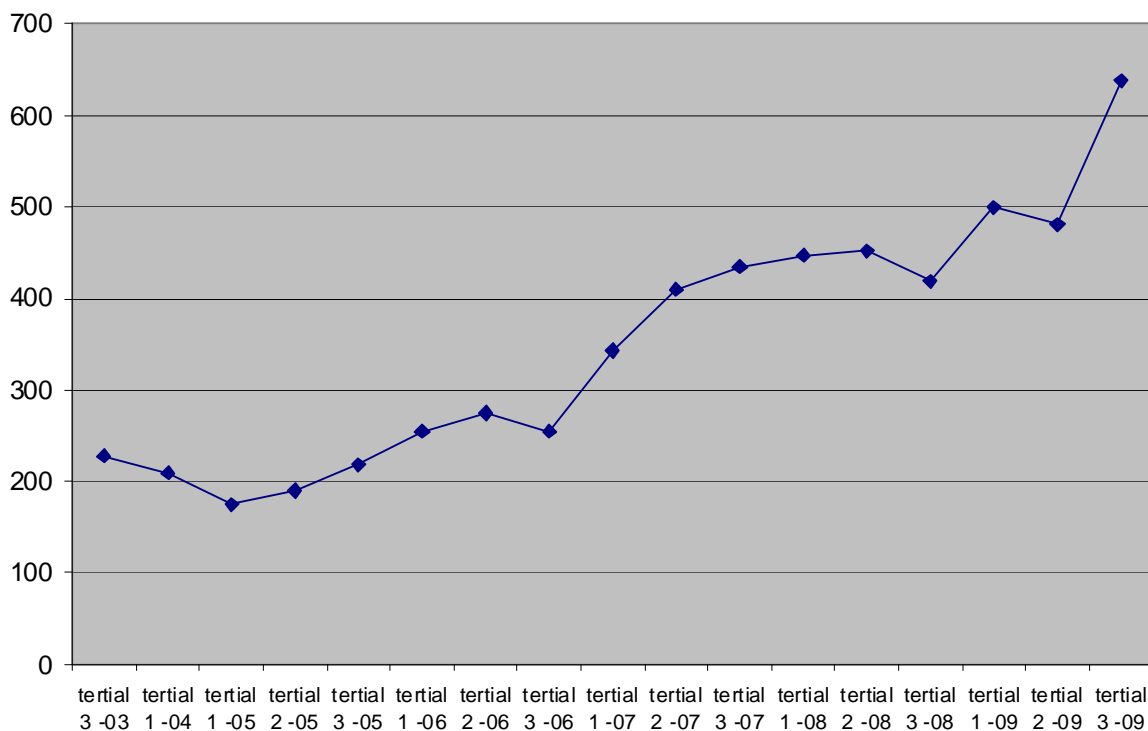

Diagram 5.3.1: Antal inkomna anmälningar

På beroendesidan är det fortfarande vanligast med ett alkoholberoende. Av dem som är beroende av narkotika är det främst cannabis, centralstimulerande preparat eller psykofarmaka i form av bensodiazepiner eller liknande. Av de som har en beroendeproblematik har c:a hälften av dem haft det under minst 10 år. De vanligast insatserna på beroendesidan är socialt stöd, personligt stöd och placering på utrednings- och akutenheten. Det är av vikt att poängtera att pågående behandling på Althea och Avanti i dagsläget kan ske utan biståndsbeslut vilket påverkar resultatet.

På psykiatrisidan har en markant ökning av personer med neuropsykiatrisk diagnos skett. 2007 uppgick den till 12 personer och för 2009 hade den stigit till 39. Merparten har en pågående behandlingskontakt inom psykiatrins öppenvård medan antalet som vårdats inom heldygnsvård minskat markant. Den vanligaste insatsen som c:a hälften har är socialt stöd. Därefter kommer kontaktperson, och särskilt boende

Uppdraget gentemot personer med beroendeproblem är att i första hand tillgodose behoven inom ramen för öppenvård. Man kan konstatera att UAE ökat antal placerade med 14% under året och att kvinnor stått för en större andel än tidigare.

Vidare har vårdtiden minskat något jämfört med föregående år, också i linje med uppdraget.

På vuxenenheten kan konstateras att den totala ärendemängden ökat med c:a 18 % men att de mer omfattande insatserna i form av placering legat fortsatt förhållandevis lågt även detta år.

Under året har 14 placeringar varit aktuella jml LVM på 9 personer.

Under året har 23 placeringar varit aktuella jml SoL, till följd av missbruksproblematik på 19 personer. Av dessa har 4 aktualiserats utifrån bifall i länsrätt för den enskilde.

Vid årsskiftet fanns 4 placeringar jml LVM, 5 jml SoL (missbruk) och 24 placeringar på vårdhem med anledning av psykiska funktionsnedsättningar. Föregående år var antal placerade p g a missbruk jämförbart nu aktuella medan personer placerade p g a psykiska funktionsnedsättningar uppgick till 38.

På Althea har de individuellt utformade insatserna ökat kraftigt medan deltagande i månadsprogram inte haft samma utveckling. Utvecklingen på Avanti har varit likvärdig även om inte ökningen varit så omfattande. Detta mönster är tydligt generellt på beroendesidan där individuellt utformade insatser får allt större efterfrågan. Utifrån resurser är det en utmaning att möta denna efterfrågan.

Antalet pågående enskilda ärenden har under året ökat från 132 till 193 på Althea samtidigt som antalet nya ärenden varit tämligen konstanta. Slutsatsen är att de ärenden som varit aktuella pågått över längre tid utifrån en ökad vårdtyngd och komplexitet.

Det totala antalet ärenden vid årsskiftet är dock tämligen likvärdigt med föregående år på vuxensidan. På ungdomssidan har det ökat med drygt 20%. Det är framförallt från barn- och ungdomsavdelningen som en ökad efterfrågan märks av.

I syfte att förbättra anhörigverksamheten har medarbetare på Althea haft detta som ett särskilt uppdrag. Det har resulterat i att man sett över och reviderat delar av innehållet i programmet och kommer att erbjuda det nyreviderade innehållet till kommande år.

Man har även i samverkan med Avanti genomfört återfallsgrupper som ett led i att erbjuda ett mer varierat utbud för klienterna.

Avanti har under året haft likvärdiga nivåer med föregående år vad gäller deltagare i programverksamhet och enskilda samtal.

Under nästkommande år kommer en översyn av såväl behandlingsinsatser som boendeinsatser på beroendesidan att påbörjas. Detta i syfte att ha en så väl utbyggd och behovsanpassad verksamhet som möjligt.

5.3.2 Externa och interna vårddagar

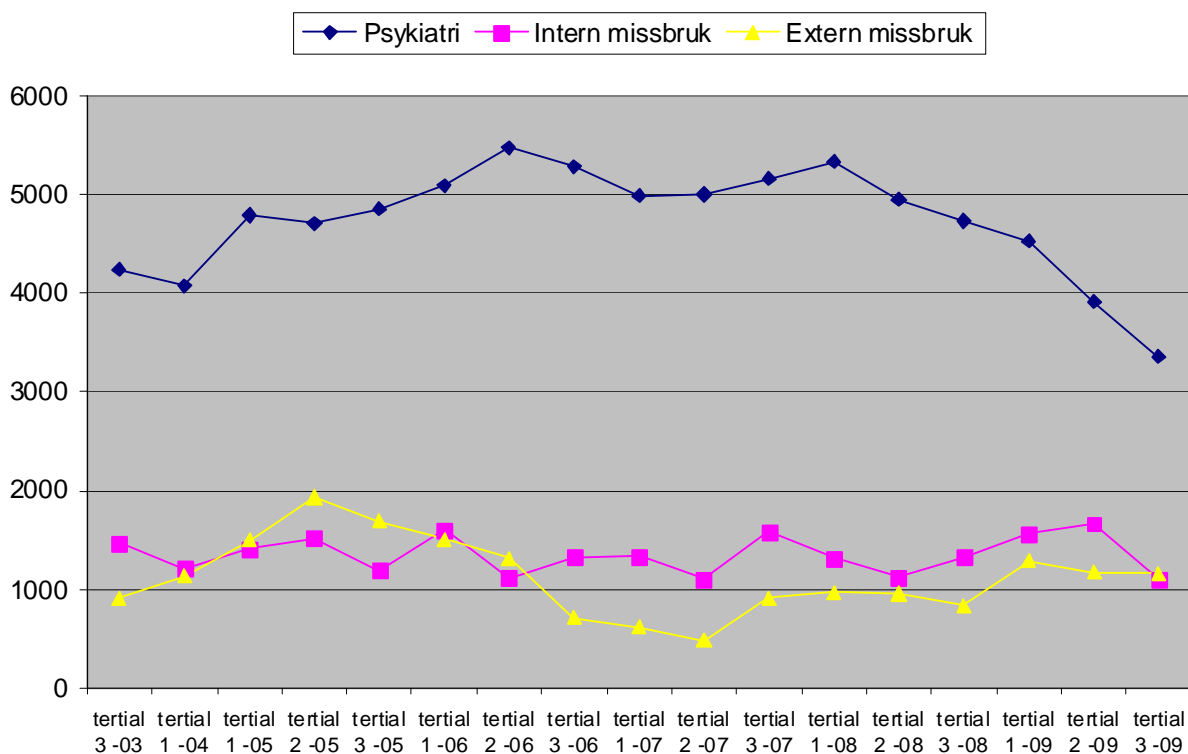

Diagram 5.3.2: Antal vårddygns missbruk och psykiatri

Under året har 17 personer som varit placerade på vårdhem kortare eller längre tid till följd av psykiska funktionsnedsättningar beretts plats i boende i Halmstad.

Utöver några korttidsplaceringar som skett då Tegelhuset p g a vattenläcka inte kunde erbjuda placering har inga nyplaceringar skett under året. Detta att jämföra med 63 placerade under någon del av föregående år.

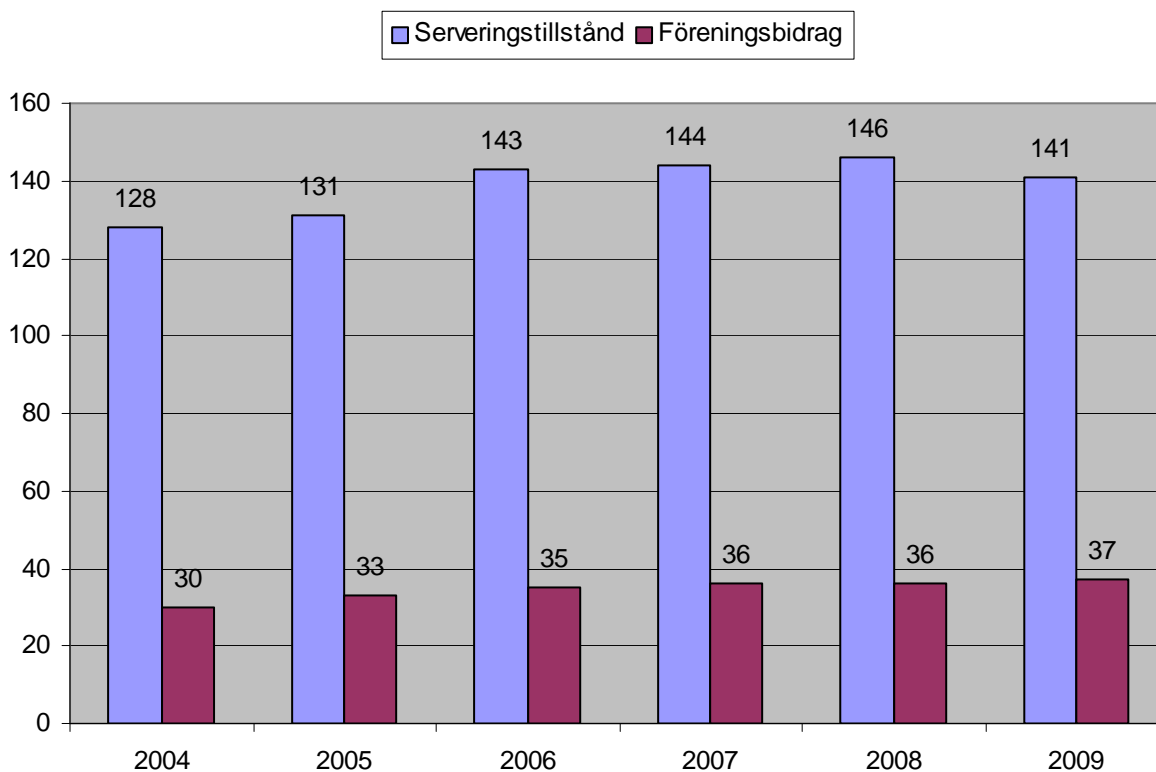
Antalet vårddygns har i enlighet med ovan minskat med drygt 3000 jämfört med föregående år.

På den senast uppdaterade väntelistan framgår att en person har fått bifall till bostad med särskild service (externplacerad). Under tertiäl 2 har handläggarna arbetat mycket aktivt med hemtagningar och med goda resultat. Under hösten kommer vi att fortsätta arbetet med att se över samtliga externplaceringar i syfte att finna nya lösningar och minimera behovet av nyplaceringar. Under året har vi, i högre utsträckning än hitintills, arbetat för att erbjuda mer omfattande socialt-/boendestöd innan vi fattar beslut om externplacering alternativt bostad med särskild service. Förhållningssättet är att vi i möjligaste mån ska undvika att nyplacera. Det finns ett par personer som i dagsläget bor i bostad med särskild service och där vi under året kommer att arbeta aktivt i syfte att de ska kunna flytta ut i ett eget boende/garantiboende. Genom detta frigör vi resurser i bostad med särskild service och kan därigenom ta hem någon externplacerad. Det är troligt att socialnämnden kommer att få ökade kostnader för externplacerade utifrån nya ramavtalet, vilket är viktigt att ha i beräkning inför arbetet med kommande års budget.

5.4 Stab

5.4.1 Nyckeltal

Nyckeltal för den gemensamma administrationen är siffror för antal serveringstillstånd i kommunen och antal ansökningar om föreningsbidrag.

Diagram 5.4.1 Stabens nyckeltal

5.4.2 Alkholhandläggning

Under året har 234 tillsynsbesök avseende serveringstillstånd genomförts, såväl enbart av Socialförvaltningens handläggare samt gemensamt med polis-, skattemyndigheten, miljö och hälsokontoret och försäkringskassan.

Under året har 23 tillsynsbesök avseende tobak och folköl genomförts.

Under året har 10 st. serveringstillstånd återkallats varav 7 var på egen begäran, 2 på grund av konkurs och 1 på grund av oegentligheter i ägarförhållandena. Inga varningar har utdelats detta år.

2009 har varit ett år då ungefär lika många ansökningar om serveringstillstånd till såväl allmänheten som slutna sällskap inkommit som under föregående år. Sedvanligt arbete med tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen samt lagen om detaljhandel med nikotinläkemedel har utförts av alkoholhandläggarna. Ett exempel på ett ansökningsärende av större omfattning var ansökan om serveringstillstånd i Arenahallen, som socialnämnden beviljade serveringstillstånd för i december.

Under sommaren var antalet tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten som högst, bland annat i samband med U21-EM i fotboll och Marinfestivalen. Båda evenemangen förlöpte väl.

Beträffande Marinfestivalen så var ansökningsförfarandet för utländska båtar i kaj bättre organiserat än föregående år och hade planerats tillsammans med Halmstad & Co.

Det är en del lagförändringar på gång som rör alkoholhandläggarnas arbete och under året har handläggarna svarat på remiss beträffande ny alkohollag, vilken beräknas träda i kraft 2010. Vidare har handläggarna deltagit i arbetet med remissvar från KAF (kommunala alkoholhandläggares förening) rörande Tobaksutredningens betänkande angående olovlig tobaksförsäljning. En ny livsmedelslag har trätt i kraft, vilken påverkar kökskravet i alkohollagen och våra riktlinjer har anpassats utifrån detta. Vidare har fr.o.m. 2010-01-01 en ny lag, lag om handel med vissa receptfria läkemedel trätt i kraft och ersatt tidigare lag om detaljhandel med nikotinläkemedel. Framställan har gjorts till kommunfullmäktige om att tillsynsansvaret enligt den nya lagen åläggs socialnämnden.

Övrigt som hänt under året är bland annat att projekt Ansvarsfull alkoholservering, KRUS (Krögar- och Restaurang Utbildning enligt Stadmetoden), har dragit igång i södra Halland, däribland i Halmstads kommun. Projektet, som leds av länsstyrelsen, har som mål att förebygga det alkoholrelaterade våldet i restaurangmiljö och arbetet med detta kommer att fortsätta under 2010 då bl.a. utbildningar för krögare, ordningsvakter och serveringspersonal kommer att genomföras.

6 KVALITETSUPPFÖLJNING

6.1 Handikappomsorgsavdelningen

Inspektionsverksamhet

Inspektionsverksamheten startade 090201 då handikappomsorgens och Carema Orkidéns gruppboendestäder delades upp. Brukarorganisationerna krävde att inspektionerna skulle påbörjas omgående för Carema vilket medförde vissa initiala problem. Deras chefer hade inte hunnit sätta sig in i och ta del av innebörden av att jobba med Carema.

Inspektionsprotokollet med sina 57 punkter helt bygger på avtalet mellan Halmstads Kommun och Carema. Styrkan är att båda granskas med samma mall.

På förvaltningen saknas tradition att systematiskt och strukturerat utvärdera vad vi gör. Just nu pågår revision på bland annat avtalsuppföljningen. Där påtalas vikten av att använda samma material för att kunna följa utvecklingen.

Mellan 090201-0611 genomfördes 43 inspektioner med återföring till varje chef. Återföringen sågs som en viktig del i en lärande organisation där annat än protokollet återfördes till enhetscheferna. Varje inspektion har varit inplanerad från början och alla cheferna har i mycket god tid fått tiderna, avtalet och protokollet. Besöken har tagit tre timmar i anspråk och materialet har lagrats i en databas. På de punkter där cheferna inte uppfyller kraven har en begäran om handlingsplan skickat ut. Den följs upp vid nästkommande inspektion.

Under så pass lång tid på boendet noteras även annat än vad avtalet innehåller. På många gruppboendestäder har man kunnat notera att det funnits personal trots att inga boende varit hemma. I protokollet finns frågan om schema från brukarnas behov och frågan är istället om personalen arbetar när det behövs bäst.

Det finns en övning att diskutera frågor som rör risk för att brukare utsätts för missförhållanden samt vad Lex Sarah innebär. Personalen vet att lagen finns och på alla gruppboendestäder finns skriftligt material men kunskapen om innehållet är litet.

Andra utvecklingsområden är genomförandeplaner och dokumentation. Cheferna har som regel liten juridisk kunskap om dokumentation och det går att se. De har även fått olika information om hur dokumentationen skall gå till vilket förvirrar ytterligare.

Socialnämnden begärde ganska omgående att även BeP's sex gruppboenden skulle inspekteras. Detta gjordes i augusti. Även här har brister framkommit i dokumentation, genomförandeplan samt vad Lex Sarah betyder i praktiken. Uppföljningen av de gruppboenden startar i januari 2010.

Ett ytterligare tillägg till arbetsuppgifterna är inkomna anmälningar om Lex Sarah. Under året har en anmälan kommit in och den gällde kastad dokumentation. Fem brukare på ett boende fick all dokumentation om dem kastad. Vårdarna uppgav sig inte veta vad som skulle sparas och var inte heller informerad av sin chef om gällande regler.

Socialnämnden erhöll en redogörelse för handikappomsorgens 23 respektive Caremas 20 boenden 091014 då hade omgång två av inspektionerna redan börjat. Resultatet i uppföljningen resulterade i 85% till kommunen och 77% till Carema i att följa avtalet vilket visar goda resultat för båda.

Under året har 89 inspektioner gjorts varav 83 är inom handikappomsorgen och 6 inom BeP.

Brukarundersökning Personlig assistans

Hösten 2007 genomfördes enkätundersökningen "Hur nöjd är Du med personlig assistans"? för första gången. Enkäten vände sig till assistansberättigade som valt Halmstad kommun som

sin assistansanordnare. Ett av syftena med undersökningen var att få veta hur de assistansberättigade upplever kvaliteten på det som utförs. Hösten 2009 genomfördes samma enkätundersökning med syfte att se om de assistansberättigade upplevde att kvaliteten på assistansen förbättrats eller försämrats efter att verksamheten genomfört ovannämnda förbättrings- och effektiviseringsåtgärder.

Enkäten skickades ut till 65 assistansberättigade varav 50 svarade, vilket gav en svarsfrekvens på 77 %.

Serviceteamet i dess omorganiserade form sågs som positiv jämfört med tidigare och det nystartade natt teamet i egen regi gav 100 % i nöjdhet.

De flesta av respondenterna, 75 %, ansåg att de alltid blir väl bemötta av sina assistenter mot tidigare 56 %. Förtroende för enhetschefen har ökat med 14 % till 53 %. Däremot är det 52 % mot tidigare 76 % som tycker att enhetschefen har tid att lyssna.

In- och utloggningen i mobiltelefonen har gjort det möjligt för enhetschef och akutrekryterare att omgående kunna se ifall personal uteblivit och åtgärda detta så att den assistansberättigade inte blir utan sin assistans. Informationen om vem som kommer när ordinarie assistent är borta har blivit bättre.

Totalt sett är 94 % relativt nöjda med Halmstads kommun som assistansanordnare vilket är en ökning sedan föregående enkät.

Utvärdering av individuell plan

Under 2008 genomfördes en utvärdering av individuell plan. Resultatet sammanställdes under 2009 och presenterades för Socialnämnden. Utvärderingen visar att det är ett fåtal personer som begär att en Individuell Plan skall upprättas, att flera brukare upplever att de även har en lång rad andra planer, men också att det är ett bra instrument när det används på rätt sätt. Få brukare är med själva, utan representeras oftast av god man eller förälder (för minderåriga barn). Bedömningen är att när genomförandeplanerna och det nya instrumentet "Mitt möte" har börjat användas på rätt sätt, kommer behovet av att Individuell plan upprättas vara mindre.

Enkät om bemötande

Under 2009 har två handläggare skickat ut en enkät till alla brukare som ansökte om en insats under 2008, med specifika frågeställningar kring vilket bemötande som de upplevde att de fick. Resultatet kommer att sammanställas under 2010.

Utvärdering av handikappomsorgens verksamheter för barn och ungdomar

Enligt nämndens verksamhetsplan för 2009 skall man utvärdera hur barn och ungdomar samt deras familjer upplever det stöd och den service man får från handikappomsorgen.

Eftersom verksamheten för barn och unga förändrats under 2009 framför allt genom att ett korttidshem lagts ner och en korttidsvistelse i form av läger startat men indirekt har alla verksamheter påverkats på ett eller annat sätt och det medförde att en utvärdering inte kunde ske förrän i slutet av året. Planen var att ha en enkät och någon fokusgrupp men eftersom högskolans enkät till alla föräldrar gick ut samtidigt så fick vår planering ändras så att man inte överöser familjer med olika utvärderingsinstrument.

Vår nya strategi blev att använda instrumentet fokusgrupp och bara belysa korttidstillsynen denna gång. Övriga insatser, som fritiden, avlösare, Bojen och korttidsvistelse, har de senaste åren varit föremål för utvärdering så korttidstillsynen var lämpligast.

Tanken är sedan att man varje år gör den här typen av utvärdering med hjälp av fokusgrupp riktad till någon av insatserna och på det sättet får utvärderingen bättre integrerad i verksamheten.

Uppdraget var att efterfråga vad barn/ungdomar och deras familjer tycker om det stöd och service man får i form av insatsen korttidstillsyn. En fokusgrupp för anhöriga och tre fokusgrupper för ungdomar genomfördes. Arbetet planerades i en grupp bestående av enhetschefer, projektledare och barnpsykolog.

Till anhöriga skickades ut brev till 16 slumpmässigt valda familjer.

För ungdomarna valde man att ha en fokusgrupp per verksamhet under förutsättning att verksamheten varit igång hela året och fokusgrupp bedömdes vara en möjlig form.

För ungdomarna visade det sig att slutet på året inte var en bra tidpunkt för fokusgrupper då tiden fylls av många andra saker. Dessa tre fokusgrupper inplanerades istället till januari 2010.

För de anhöriga genomfördes en fokusgrupp 25 november med syfte att undersöka vad anhöriga tycker är viktigt för att de skall vara nöjda med korttidstillsynsverksamheten samt hur de uppfattar verksamheten. Nio anhöriga deltog och alla verksamheter utom en var representerade.

Man arbetade utifrån frågeställningen: *Vad är viktigt för att du skall vara nöjd med korttidstillsynen?* Ett 20-tal olika svar framkom som sedan kunde viktas efter betydelse.

Nedan följer de fem svar som av gruppen anhöriga bedömdes som viktigast samt deras betyg på hur väl det bedömdes vara uppfyllt i praktiken.

- Att ungdomarna känner trygghet 3,2
- Att ungdomarna får träffa kompisar 3,2
- Att ungdomarna får möjlighet till social träning 3,0
- Att personalen har kunskap om ungdomarnas problematik 2,0
- Att det är kontinuitet i personalgruppen 2,1

Fokusgruppen avslutades med en diskussion kring resultatet och förslag framfördes om att starta samtalsgrupper för ungdomarna med olika teman. Ett forum där anhöriga träffas och utbyter erfarenheter ansågs likaså angeläget. Det förekom även oro från anhöriga angående aviserade besparingsåtgärder.

Utvärderingen är inte klar eftersom fokusgrupperna med ungdomarna inte är genomförda och det framkommer säkert ytterligare viktiga synpunkter. Så här långt kan man säga att svaren från anhöriga sannolikt speglar föräldrasympunkter i allmänhet.

6.2 Barn- och ungdomsavdelningen

Brukarundersökningar genomförs i olika former och i olika omfattning inom avdelningen. Inom MST ingår uppföljning i metoden, där familjen kontaktas under pågående insats och i sexmånadersintervall efter avslutad insats. Detta visar hur väl terapeuten följer metoden och hur framgångsrik insatsen varit. Den återredovisning av genomförda intervjuer gav MST-teamen goda värden vg att följa metoden, dvs man gör det man sagt och familjen får det som utlovats.

Även PREP och Komet/familjeverkstan innehåller utvärderingar inom metoden.

Familjerådgivningen ställer frågor till alla nya besök (SRS), precis som tidigare, rörande bla utvärdering av mål med samtalet. Man gör också samforskarintervjuer med några familjer per år. I årets intervjuer har betydelsen av att snabbt kunna erbjudas tid tagits upp av flera besökare. Avslutad kvinnogrupp har utvärderats skriftligt med mycket gott resultat för gruppens betydelse för att komma vidare. 355 föräldrar som deltagit i informationen inom mödra- och barnhälsovården har svarat på enkäter om familjerådgivarnas insatser, om bemötande, om informationen och om effekterna av denna. Överlag ges mycket positiva omdömen om familjerådgivarnas insatser. Under en månad genomförs också enkät som rör

verksamhetens tillgänglighet. Besökarna är mer nöjda än tidigare år med att snabbt få besökstid, men mindre nöjda med tillgänglighet per telefon. Man är mycket uppskattande för flexibilitet och professionellt bemötande.

Mira familjebehandling gör utvärdering av avslutade ärenden, med frågor runt vilken nytta familjen haft av insatsen, hur man upplevt kontakten och tankar om framtiden. Mödrar, fäder och tonåringar besvarar samma enkät, och barn 7-12 får särskild enkät. 77 enkäter samlades in och det stora flertalet har en positiv upplevelse av kontakten med Mira. Ett år efter avslutad behandling sker ny intervju och sådan gjordes med 38 klienter. Av svaren framgår att insatsen haft bestående verkan.

Familjerättsenheten har arbetat fram och testat brukarundersökning för klienter som har samarbetsamtal. Andelen nöjda var hög. En mer omfattande undersökning har sedan dess genomförts, men ännu ej sammanställts.

6.3 Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

Brukarundersökning har för första gången i samlad form genomförts på samtliga avdelningens enheter. De sex frågorna hade fokus på bemötande, tillgänglighet, delaktighet och upplevelsen av personalens kompetens.

381 svar inkom och på en femgradig skala uppgick det samlade snittresultatet till 3,84 med variationer mellan 3,2 till 4,28.

Mätningen är tänkt att återkomma årligen och vid samma mättillfälle. Genomgång av resultatet har skett i chefsgruppen. De respektive enheterna har fått ut sina resultat för fortsatt analys. Vid behov ska handlingsplan upprättas för de områden som bedöms behövligen att förändra och övriga ska analyseras för hur de fortsatt kan bibehållas sin nivå.

Den centralt placerade inspektören har under året gjort en inspektion av boendeenheter på psykiatrisidan på likvärdigt sätt som på Carema och inom handikappomsorgen.

Resultatet har presenterats för staben och chefsgruppen. Handlingsplaner kommer att tas fram i de delar som är behövligen och enheterna kommer att erhålla förnyad inspektion under kommande år. Detta ses som ett bra sätt att arbeta med kvalitetsfrågor på olika områden och har mottagits positivt i verksamheten.

För att erhålla mer likvärdiga bedömningar vad gäller bemanning har vårdtyngdsmätning genomförts på boendeenheterna på psykiatrisidan under året.

Resultatet av dessa kommer att medtas i den fortsatta översynen av boende/stöd i boende.

6.4 Åsikten - klagomålshantering

Under året har 24 sk Åsikten inkommit, jämfört med 15 föregående år. Tre avsåg handikappomsorgen, två avsåg annan förvaltning medan nitton handlade om avd BeP. Av dessa 19 var 7 av typen beröm.

	Beröm	Kritik eller fråga	SUMMA
BeP	7	12	19
BoU	0	1	1
Hoa	3	0	3
Övrigt	0	2	2
SUMMA	10	15	25

Det är svårt att dra några klara slutsatser av detta men en snabb genomläsning visar att ökningen jämfört med 2008 motsvarar de åsikter som inkommit om effekter av besparingar.

6.5 Hälso- och sjukvård på socialförvaltningen

Rapport om inkomna avvikelser (SOSFS 2005:12)

Antal inkomna avvikelser totalt

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
63	74	119	139	139	166	168	201

Antalet avvikelser har ökat. Avvikelsena registreras numera i Hemvårdsförvaltningens verksamhetssystem Magna Cura. Enhets och områdeschef registrerar. Då Socialförvaltningen inte är ansluten till detta system har det varit administrativ personal på hemvårdsförvaltningen som skött inregistreringen. Bytet till nytt sätt att registrera har lett till osäkrare statistik. Antalet avvikelser avser gruppboendestäder både i kommunens och Caremas regi. Det hade varit en fördel om detta kunde delats upp.

Typ av vanligaste avvikelser

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fallskada ⁶	5	10	9	12	11	20	30	21
Läkemedel	54	63	104	113	102	120	118	133
Vårdkedjan	2	2	5	7	11	12	9	10
Dokumentation	5	3	2	7	0	3	1	5
Omsorg							4	12

Fallskadorna har minskat. En fraktur är inrapporterad. Övriga skador är sårskador och blåmärken.

Vanligaste orsaken till avvikelse i läkemedelshanteringen är utebliven dos beroende på glömska.

6 avvikelser i vårdkedjan handlar om Psykiatrin och 3 berör samarbete med Daglig verksamhet.

Exempel på avvikelser som handlar om omsorg är; trachealkanyl glider ut när tröjan tas av, våld mellan brukare samt utebliven provtagning när personal glömt påminna brukare.

Anmälda avvikelser som anmäls vidare till socialstyrelsen enligt Lex Maria

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009
antal	0	1	1	1	0	0

⁶ Fall som har lett till skada

Under 2009 har ingen avvikelse anmälts vidare till socialstyrelsen som lex Maria.

Delegeringar

Antal personal med delegering för att överlämnande av redan iordningställda läkemedel på socialförvaltningens och Caremas gruppbo­städer

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009
antal	625	710	642	738	602	657

Överlämnande av redan iordningsställda läkemedel från Apodos eller dosett är den vanligaste delegeringen. Varje delegering föregås av undervisning av kommunsjuksköterska. Personalen måste också utföra ett kunskapstest.

Övrigt som sjuksköterskor delegerar till vårdpersonal på gruppbo­städerna är; insulininjektion, kapillär blodprovstagning, inhalationer, näringstillförsel via PEG och såromläggning.

Delegering	Insulininjektion	Kap. blodprov	Inhalation	PEG	Såroml
Antal vårdpersonal 2005	111	144	92	80	53
Antal vårdpersonal 2006	106	144	93	68	38
Antal vårdpersonal 2007	112	161	136	83	42
Antal Vårdpersonal 2008	85	140	96	47	27
Antal Vårdpersonal 2009	116	191	95	-	-

PEG och såromläggning går inte att få fram 2009

Läkemedelshantering

Enligt avtal med AB Apoteket har kvalitetsgranskningar utförts på 17 av gruppbo­städerna (Carema 7 st samt socialförvaltningen 10 st). En skriftlig rapport för varje gruppbo­stad har delgivits MAS. Områden som behöver förbättras är: Rutiner för översyn av läkemedel samt kassationsrutin.

Inspektioner

MAS har deltagit på inspektion på 10 av gruppbo­städerna tillsammans med socialförvaltningens inspektör. 4 st Carema och 6 st socialförvaltningen. Enhetschefen intervjuades och enkäter lämnades ut till samtliga vårdare. Av enkätsvaren framgår att det finns vissa brister i de basala hygienrutinerna. Enkätsvaren och en rapport har skickats ut till de berörda enhetscheferna.

Vårdhygien

Kvalitetsarbetet med att minska vårdrelaterade infektioner blir allt intensivare inom all hälso- och sjukvård. Under 2009 har den pågående pandemin samt ett utbrott av VRE (vancomycinresistenta enterokocker) varit aktuellt i Halmstad och tydliggjort behovet av säkra rutiner för att förebygga smittspridning. Socialförvaltningen har (ännu) inte haft någon brukare med smitta av VRE däremot ett par fall av andra multiresistenta bakterier.

Reviderade riktlinjer under 2009:

Riktlinjer för kommunal hälso- och sjukvårdsdokumentation

Riktlinjer för Hemdok

Riktlinjer för Arkivering av Hälso- och sjukvårds journal

Riktlinjer för delegering av insulin

Riktlinjer för skyddsåtgärder

Nya riktlinjer 2009:

Riktlinjer för lyftar och lyftselar på Socialförvaltningen

Pandemiplan

7 PERSONAL

7.1 Viktiga händelser

7.1.1 Rehasamordnare

Förvaltningen har sedan i april 2009 haft en rehasamordnare anställd vars främsta uppgift varit att implementera Halmstad kommuns nya tillämpningsföreskrifter avseende rehabilitering i organisationen och utgöra ett reellt stöd i rehabiliteringsarbetet både avseende arbetsrätt och process. Chefer i organisationen har med stöd av rehasamordnaren arbetat systematiskt med olika former av sjukskrivningar i avsikt att öka kvaliteten och säkra processen i rehabiliteringsarbetet. Socialförsäkringssystemet har under året genomgått stora förändringar där bland annat Försäkringskassans regelverk tydliggjorts. Rehabiliteringsprocessen förutsätts ske snabbare och med fasta tidsgränser för varje steg. Parallellt pågår motsvarande förändringsarbete inom sjukvården avseende framför allt kriterier och tidsgränser för sjukskrivning. Systemet har inte antagit sin slutgiltiga form utan är i förändring. Möjligheten till chefsstöd och en sammanhållande funktion med överblick har varit en viktig faktor i arbetet med att kvalitetssäkra rehabiliteringsarbetet.

7.1.2 Chefsskola

Under 2009 har 10 medarbetare deltagit i en intern chefsskola. Syftet har inte varit att utbilda framtida chefer utan snarare att ge medarbetare som är intresserade av att bli chefer i framtiden en orientering om chefers arbetsuppgifter och ansvar. Utbildningen avslutades i november.

7.1.3 Särskild uppföljning

Inför besparingarna som skedde inför 2009 gjordes överenskommelse med de fackliga organisationerna om att särskilt följa upp medarbetarnas psykosociala arbetsmiljö med utgångspunkt från flextidsuttag, övertidstimmar och sjukfrånvaro. Sådan har skett per enhet på Barn- och ungdomsavdelningen i samband med delårsrapporter. Dessa har visat på ansträngd arbetssituation på flera enheter, hög stressnivå och periodvis stort flexsaldo. Ett starkt verksamhetsfokus har varit gällande överlag. Vid varje samverkan har arbetsmiljö och ansträngd arbetssituation rapporterats, liksom oro för minskade resurser och ökad arbetsmängd. Under hösten har givetvis frågorna rört den förändrade organisationen och oro för om önskvärda effekter kommer att uppnås med befintliga resurser.

7.1.4 Flexibla arbetsformer inom handikappomsorgens barnverksamheter

I samband med utvecklingsarbetet har man också arbetat med det man kallar rotation. Det innebär att man även arbetar på andra ställen än där man har sin placering. Fördelarna är många. Våra barn och ungdomar kommer under sin tid i verksamheten att vara på ett flertal av våra verksamheter och med den här tanken så kommer de alltid att möta någon personal som

de redan känner, man skapar kontinuitet. För personalen ger det möjlighet att få nya erfarenheter och kunskaper samt större möjlighet till att lägga ut sin årsarbetstid. För arbetsgivaren är det ett kostnadseffektivt sätt att använda sig av ordinarie personal i stället för timanställningar. Detta är i utvecklingskedje för att hitta formerna och även möjligheter till IT-stöd.

7.2 Personalstatistik och nyckeltal

7.2.1 Antal anställda samt rekrytering

	Totalt	Kvinnor	Män
Gemensam adm. (IT/kom. o staben)	27 (28)	21 (23)	6 (5)
BoU	94 (91)	78 (75)	16 (16)
BeP	131 (120)	92 (85)	39 (35)
HOA (exkl.pers.ass)	299 ⁷ (435)	253 (361)	46 (74)
HOA, pers.ass	139 ⁸ (137)	125 (123)	14 (14)
Totalt, socialförv.	690(811)	569 (667)	121 (144)

Tabell 7.1 Antal tillsvidareanställda: Socialförvaltningen (föregående år inom parantes)

Totalt arbetade **690** tillsvidareanställda personer inom socialförvaltningen 091231. Andel män är **17,5 %** av de tillsvidareanställda, vilket är på samma nivå som tidigare år.

Med jämn könsfördelning brukar man mena att minst relationen 40/60 bör vara en minimimålsättning. Inom socialförvaltningen har denna målsättning uppnåtts för gruppen enhetschefer, och kuratorer/LSS handläggare. Inom övriga grupper finns flest kvinnliga anställda

Löneanalysen som gjord av stadskontoret visar att det inte finns några önskade löneskillnader inom socialförvaltningen pga. kön.

	Antal annonser	Sökande	Män	Kvinnor
2003	58	1 243	247 (20 %)	996
2004	49	1 699	316 (19 %)	1 383
2005	69	2 466	473 (19 %)	1 993
2006	99	2 880	480 (17 %)	2 400
2007	85	4 446	710 (16 %)	3 736
2008	82	3 279	529 (16 %)	2750
2009	39	1 882	311 (16,5%)	1 571

Tabell 7.2 Antal annonserade lediga tjänster samt antal sökande.

Andelen annonser och därmed sökande har varit förhållandevis lågt under 2009. Detta beror främst på de återbesättningsprövningar som varit, där vakanser skall hållas vakanta eller besättas med övertaliga.

Andelen sökande som är män har minskat de sju senaste åren även om minskningen stannat upp. Trots detta har inte andelen män i verksamheten minskat.

31 December 2009 fanns inom personlig assistans 140 tillsvidareanställda, 21 vikarieanställda, 89 PAN/anhörig anställda. Eftersom även PAN/anhöriganställda ska erbjudas

⁷ Över 100 medarbetare bytte arbetsgivare till Carema 090201

⁸ Tillkommer 85 PAN anställda (anhöriganställda)

medarbetarsamtal betyder detta att varje enhetschef har ett arbetsgivaransvar för i genomsnitt 39 personliga assistenter. Detta bör ställas i relation till andra delar av förvaltningen.

7.2.2 Arbetsskador, hot och våld

Mottagna anmälningar hot och våld och arbetsskador inom hela socialförvaltningen visas i nedanstående sammanställning.

	Anmälda hot och våld	Arbetsskador i arbetet
2001	204	35
2002	239	47
2003	275	23
2004	264	23
2005	416	11
2006	624	37
2007	379	32
2008	366	19
2009	357	16

Tabell 7.3 Anmälda incidenter

BoU

Antalet tillbud under året har uppgått till 14 vilket är mångdubbelt fler än föregående års 4. Året dessförinnan var det dock 17. I två fall har det inträffade lett till polisanmälan, i ett fall rörande utredningsenheterna och i ett fall familjehemsenheten. En relativt ny kategori av tillbud rör klienter i kris som uttalar suicidtankar eller hot.

BeP

Antalet tillbud är 40 totalt under året, varav 29 avser boendeenheter. Övriga är vuxenenheten, Enheten för socialt stöd och Althea med en tonvikt på aktuella på vuxenenheten.

Handikappomsorgen

Handikappomsorgens gruppboendestäder och korttidshem som har flest incidenter och där hot och våld har definierats som det mest angelägna arbetsmiljöområdet, särredovisas.

Handikappomsorgen	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Våld och hot anmälningar	221	235	232	380	580	350	320	293

Tabell 7.4 Anmälda incidenter inom Handikappomsorgen.

Det mer systematiska arbetet med *Hot och våld* i våra gruppboendestäder och korttidsboenden som påbörjades 2007, har under året avslutats, för att inlemmas i det mer vanliga arbetet med stöd och handledning till de enheter som har behov. Bedömningen är att situationen är under kontroll på nästan alla enheter, och att det finns en plan att arbeta efter på de enheter där det fortfarande är problem.

7.3 Sjuk- och frisktal

Sjuktal – dagar per person

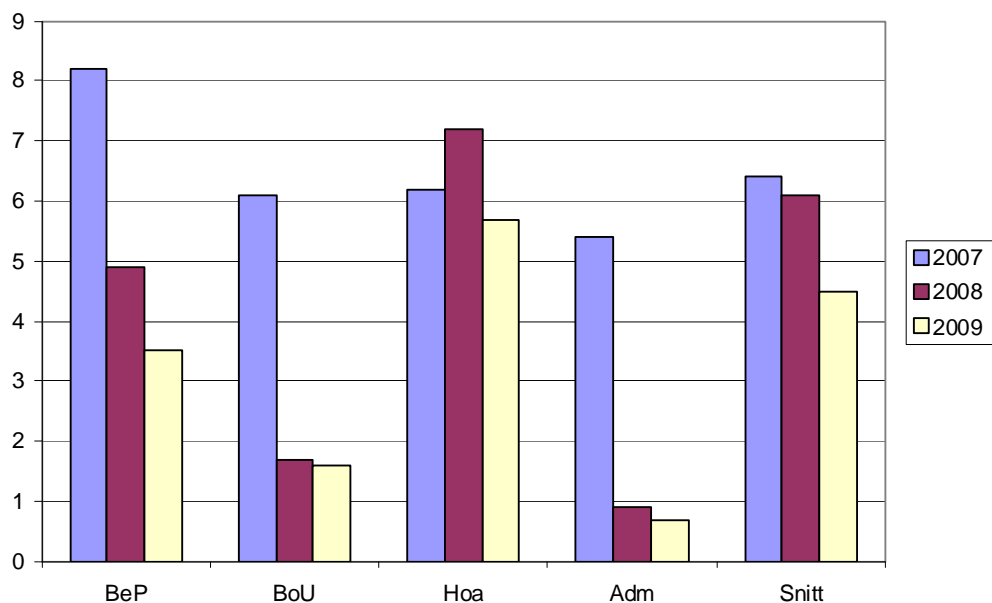

Diagram 7.5 Antal sjukdagar dividerat med antal tillsvidareanställda

Frisktal - andel ej sjuka under året

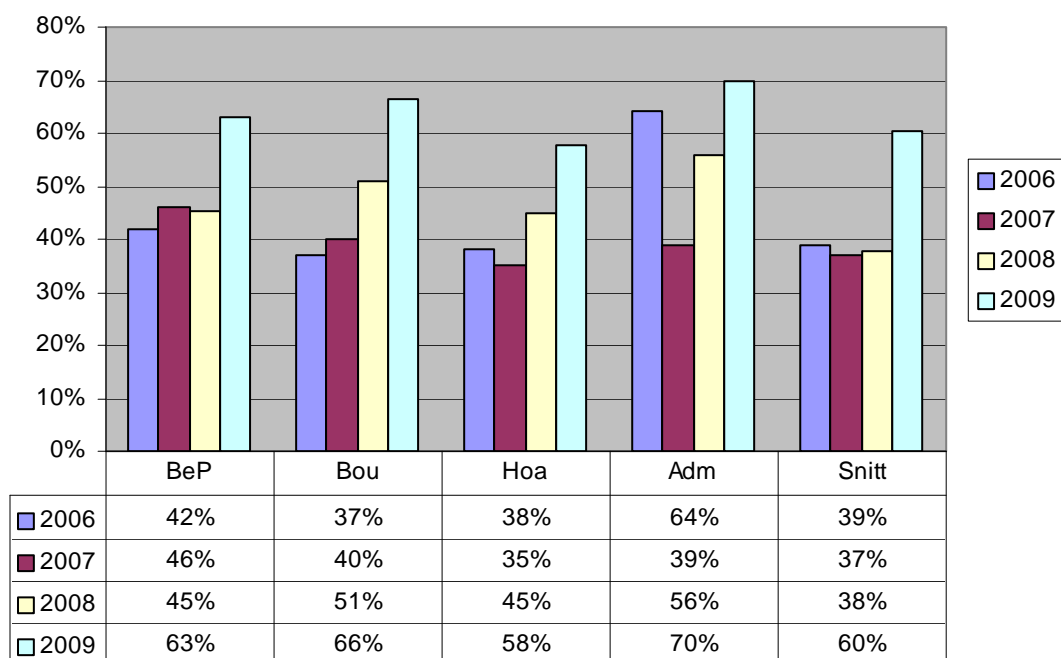
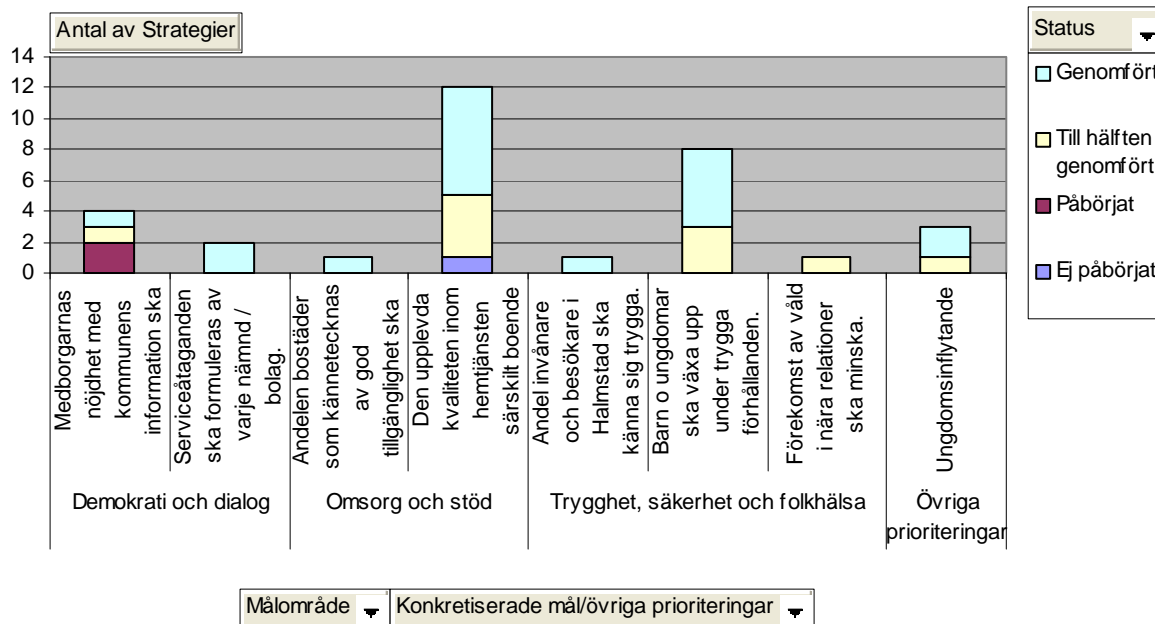

Diagram 7.6 Andel medarbetare med noll sjukdagar

8 MÅLUPPFYLLELSE

Nämnd/Bolag SN

Målområde: Demokrati och dialog

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Socialnämndens verksamhet skall utvecklas utifrån brukares, klienters och kommuninvånarnas behov. Deras åsikter om socialnämndens verksamhet ska inhämtas regelbundet och systematiskt.</p> <p>Strategi. De befintliga klientuppföljningar som genomförs skall samordnat redovisas.</p>	Påbörjat	
<p>Strategi/Åtgärd</p> <p>Verksamhetsmål: Förvaltningen ska arbeta utifrån ett demokratiskt synsätt och utveckla dialogen med de som tar del av förvaltningens insatser.</p> <p>Strategi 1: Utveckla dialogen med brukarorganisationerna inom ramen för LSS-samråd. LSS samrådet skall i ett mycket tidigare beredas möjlighet att vara aktiva i samverkan.</p>	Genomfört	
<p>Strategi/Åtgärd</p> <p>Verksamhetsmål: Förvaltningen ska arbeta utifrån ett demokratiskt synsätt och utveckla dialogen med de som tar del av förvaltningens insatser.</p> <p>Strategi 2: Utveckla dialogen med brukarorganisationerna inom Avdelningen för personer med beroende och psykiska funktionshinder. Dessa skall i ett mycket tidigare beredas möjlighet att vara aktiva i samverkan.</p>	Påbörjat	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Förvaltningen ska arbeta utifrån ett demokratiskt synsätt och utveckla dialogen med de som tar del av förvaltningens insatser.</p> <p>Strategi 3: Utveckla former för husmöten inom gruppbofästäder och andra former av brukarråd.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål; Serviceåtaganden för de vanligaste insatserna inom Individ och familjeomsorgen skall formuleras 2009.</p> <p>Strategi; Identifiera de vanligaste insatserna och formulera vilka åtaganden verksamheten har gentemot klienter.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål; Servicedeklaration ska framtas till 2009</p> <p>Strategi; Slutföra det arbete som påbörjats hösten 2008</p>	Genomfört	

Målområde: Omsorg och stöd

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Utveckla fritidsverksamheten för målgruppen som har personlig assistans men ej daglig verksamhet.</p> <p>Strategi: Nyttja befintliga träffpunkter samt föreningshuset Nässjögatan.</p>	Genomfört	.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder skall beaktas.</p> <p>Strategi 1: Clavis, kartläggning av befintliga resurser, översynsarbete/utvecklingsgruppen med inriktning mot brukar- anhöriginflytande</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder skall beaktas.</p> <p>Strategi 2: Analysera och förbered de aviserade förändringarna inom LSS.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Arbetet med anhöriginsatser och frivilliga insatser ska öka för målgruppen med psykiska funktionshinder</p> <p>Strategi2 ; Clavis, kartläggning av befintliga resurser, översynsarbete/utvecklings-gruppen med inriktning mot brukaranhöriginflytande</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Förvaltningen skall verka för att såväl egna verksamheters bostäder som kommunen i övrigt skall vara av god tillgänglighet.</p> <p>Strategi: Förvaltningen skall analysera egna fastigheters behov men även agera mer aktivt i kommunens planförfarande.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Alla personer med behov av bostad med särskild service skall få sina behov tillgodosedda i rätt tid.</p> <p>Strategi 1: Handikappomsorgen fortsätter att arbeta med boendeplanering som utgår från intresseanmälningar och organisationens kännedom om personer med funktionshinder i behov av boende</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Alla personer med behov av bostad med särskild service skall få sina behov tillgodosedda i rätt tid.</p> <p>Strategi 2 : Avdelningen för personer med beroende och psykiska funktionshinder arbetar metodiskt för att få ett flöde vad gäller boendeinsatserna. Erbjuder nya boendeinsatser på Erlandshus, Lasarettsvägen</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Olika boendeformer skall finnas med hänsyn tagen till brukarens behov.</p> <p>Strategi 1: Planera för utökning av antalet servicebostäder och boendestöd inom Handikappomsorgen.</p>	Genomfört	Den planering som finns idag täcker de behov man ser för tillfället.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Olika boendeformer skall finnas med hänsyn tagen till brukarens behov.</p> <p>Strategi 2: Planera för utveckling av Npf Rotorp, genomgångsboende, korttidsplatser på Tegelhuset inom avd BeP.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Utveckling av innehåll i insatsen Ungbo</p> <p>Strategi: Arbetsgrupp tillsatt med uppdrag att ge förslag till utveckling av innehåll i insatsen Ungbo, utifrån bakgrund med många ärenden och svår problematik bland de unga med insatsen. Särskilt avsnitt om Ungbo skall behandlas i Omvärldsanalys 2011-2013.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Olika boendeformer skall finnas med hänsyn till brukarnas ålder och behov.</p> <p>Strategi: Ta initiativ till samverkan med BUP så att unga med psykisk sjukdom ska kunna erbjudas boende och behandling på hemmaplan.</p>	Ej påbörjat	Saknas ekonomiska förutsättningar att gå vidare med denna åtgärd.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Den upplevda kvaliteten inom särskilt boende skall öka i förhållande till den brukarundersökning om genomförts</p> <p>Strategi 1 : Samtal i särskilda boende / enheter kring mätning 2008 och dess resultat med utgångspunkt att kunna förbättra upplevd kvalitet.</p>	Till hälften genomfört	Ny mätning 2010

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Den upplevda kvaliteten inom särskilt boende skall öka i förhållande till den brukarundersökning om genomförts</p> <p>Strategi 2: Avdelningen för personer med beroende och psykiska funktionshinder skall genomföra kvalitetsmätningar som är likvärdiga de som handikappomsorgen genomfört.</p>	Genomfört	

Målområde: Trygghet, säkerhet och folkhälsa

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Idrottens möjlighet till att vara förebilder för ungdomar skall tas till vara.</p> <p>Strategi: Möjligheter till samverkan mellan idrottsorganisationer, socialtjänsten och andra kommunala verksamheter inom särskilt utsatta stadsdelar skall prövas. Socialtjänsten skall ta initiativ till denna samverkan.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Trygghet i krogmiljön skall utvecklas.</p> <p>Strategi: Förvaltningens tillsyns-verksamhet skall särskilt fokusera på kontroll av överservering samt servering till minderåriga.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Barn och ungdomar med särskilda behov samt deras familjer, skall tidigt i samverkan med BVC och skola nås av insatser.</p> <p>Strategi 1: Fortsätta erbjuda föräldrastödsmetoder. Ta initiativ till samverkan med ex skola/förskola i genomförandet.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Barn och ungdomar med särskilda behov samt deras familjer, skall tidigt i samverkan med BVC och skola nås av insatser.</p> <p>Strategi 2: Erbjuder PREP-utbildning till en grupp förstagångsföräldrar. Utreda förutsättningar för en bred satsning gemensamt med andra aktörer.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Barn och ungdomar med särskilda behov samt deras familjer, skall tidigt i samverkan med BVC och skola nås av insatser.</p> <p>Strategi 3: Riktat föräldrastöd till invånarna på Andersberg. Utökad samverkan med Andersbergs- och Östergårdsskolan och andra aktörer i området, bla inom ramen för lokalt utvecklingsavtal.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Barn och ungdomar med särskilda behov samt deras familjer, skall tidigt i samverkan med BVC och skola nås av insatser.</p> <p>Strategi 4: Utveckla metoder inom fältarbetet för att möta ungdomar på deras egna arenor.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Barn och ungdomar med funktionshinder samt deras familjer skall tycka att utbudet av det stöd och den service man får från handikappomsorgen är tillräckligt</p> <p>Strategi: Erbjuda ett varierat utbud av insatser.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: genom satsning på tidiga och frivilliga insatser, ge förutsättningar för ett fortsatt lågt behov av placeringar utanför det egna hemmet.</p> <p>Strategi: Arbetsgrupper har tillsatts med uppdrag att kartlägga och föreslå utveckling för dels tidiga och frivilliga insatser, dels för gruppen unga med allvarlig problematik. Förslag till satsningar utvecklas i Omvärldsanalys 2011-2013.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Arbetet inom Kriscentrum – Våld i nära relation och Kvinnofrid ska utvecklas.</p> <p>Strategi: Utveckla arbetet inom avdelningen inkl att klargöra gränser mellan involverade enheter på avdelningen. Organisation för samverkan på olika nivåer på området ska etableras.</p>	Till hälften genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Utveckla barns skydd</p> <p>Strategi 1: Utvärdera Barnfridsprojektet. Analys av behov utvecklas i Omvärldsanalys 2011-2013.</p>	Till hälften genomfört	

Övriga prioriteringar

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Personer med beroendeproblem ska i ökad uträkning erbjudas hjälp i obruten vårdkedja.</p> <p>Strategi 1; Samverkan med landstinget rörande LAB och personer med samsjuklighet. Implementering av nationella riktlinjer.</p>	Påbörjat	Samverkan runt underhållsbehandling fortgår med landstinget.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Personer med beroendeproblem ska i ökad uträkning erbjudas hjälp i obruten vårdkedja.</p> <p>Strategi 2; Analys av resurs behov utvecklas i Omvärldsanalys 2011-2013.</p>	Delvis genomfört	Se ovan. Påbörjas i samband med omv. analysarbetet som inleds i maj.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Former för ungdomsinflytande inom Handikappomsorgen skall utvecklas</p> <p>Strategi: Inom framförallt handikappomsorgen finns stora förutsättningar att lyckas med detta. Handikappomsorgens framtida planering bör kunna ske med inflytande och delaktighet av de funktionshindrade ungdomar som berörs av verksamheten. Det är angeläget att funktionshindrade ungdomar inte glöms bort när planeringen för ungdomens hus på Fredsgatan 2 fortskrider.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Verksamhetsmål: Former för ungdomsinflytande inom fältverksamheten skall utvecklas</p> <p>Strategi: Lokalisering av fältverksamhet på Medborgarservice i Andersberg för att stimulera ungdomars intresse för lokalsamhället och samhällsfrågor i övrigt.</p>	Genomfört	

Övriga prioriteringar enligt Socialnämnden

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Såväl medarbetare som brukare/klienter skall ha lika rättigheter och möjligheter oavsett könstillhörighet, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller funktionshinder. Socialförvaltningen skall vara en förvaltning som aktivt arbetar för ökad jämställdhet och mångfald.</p>	Till hälften genomfört	Chefsgruppen har genomgått utbildning i jämställdhet.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Antalet kortare sjukskrivningar (2-14 dagar) skall minska.</p> <p>Att arbeta med sjukskrivningar är angeläget ur flera aspekter. För medarbetaren är det viktigt att kunna må bra och för verksamheten är sjukskrivningar inte bra ur ett kontinuitets perspektiv. Det är dessutom en ekonomisk fråga. Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv väger korttidssjukskrivningarna ännu tyngre än vad som först kan anas. Ur ett personalekonomiskt perspektiv så är kortare sjukskrivningar (2-14 dagar) de mest angelägna att minska. Att identifiera de arbetsplatser med flest sjukdagar/anställd i detta intervall och rikta insatser dit bör ge mer effekt än generella insatser.</p>	Till hälften genomfört	Arbetsgrupp bildad och analys av statistik pågår.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
<p>Utifrån resultatet av genomförd konsultutvärdering effektivisera och utveckla verksamheten inom personlig assistans. Den redovisade konsultrapporten visar på stora möjligheter till effektivisering och ett behov av tydligare politisk styrning.</p>	Genomfört	

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
Formerna för samverkan med brukarorganisationerna skall utvecklas. Socialnämnden anser att samverkan måste bli mer aktiv och i större utsträckning präglas av dialog i ett tidigt skede.	Påbörjat	Utredningsuppdrag om brukarsamverkan har delats ut.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
Både den sociala strukturen i staden samt den geografiska segregationen kräver samverkande insatser från fler aktörer, både inom kommunen och andra myndigheter. Det behövs ökad samverkan kring frågorna: Utanförskap Droger Ungas kriminalitet Det är angeläget att samverkan med omgivningen blir mer resultatfokuserad. En mer målinriktad samverkan med övriga aktörer runt det förebyggande arbetet är prioriterat. Samverkan måste vara långsiktigt, uthålligt och systematiskt.	Påbörjat	Arbetet inlets med former som Spindelnätet, Ung i fokus, lokalt utvecklingsarbete, TH, analysgruppens arbete.

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
Den genomförda upphandlingen av gruppboende ger förutsättningar för vitalisering och kvalitetsutveckling. Jämförelser mellan kommunen och entreprenörens verksamhet skall regelbundet göras och redovisas för Socialnämnden och utgöra grunden för verksamhetsutveckling. Det är angeläget att även ekonomiska jämförelser görs.	Till hälften genomfört	För tillfället arbetar 1 Inspektörer som jämför verksamheterna på Carema och kommunsidan

Strategi/Åtgärd	Status	Kommentar
Ett stort problem när nya gruppboende projekteras är att de personer som skall bo i gruppboenden inte är kända. Det har visat sig att planlägga för specifika personer och deras funktionsnivå inte har fungerat. Därför är inställningen från verksamheten att standard och anpassning bör passa alla funktionsnivåer. Detta skapar onödiga kostnader och har fört till att alla nya gruppboende blir för lika institutioner. Kunde utrustning och standard varierar i större grad kunde en del av gruppboendena utformas mer lika vanliga lägenheter och institutionskaraktären undgås.	Delvis genomfört	I de senaste projekten så minskas handikappanpassningen till en mer generell nivå.

Bilaga 1 Verksamhetsmått Handikappomsorg

	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
Ledsagarservice				
Antal LSS		95	77	77
Antal SoL		6	25	24
Beviljade timmar		259		
Avlösarservice				
Antal LSS		1	22	18
Antal SoL			6	6
Beviljade timmar		4,6		
Kontaktperson				
Antal LSS	94	81	79	78
Antal SoL	2	4	4	3
Korttidstillsyn				
Antal LSS		48	54	62
Korttidsvistelse				
Antal LSS		55	57	52
Antal vistelsedygn		1350	2678	
Bostad med särskild service				
Antal beslut	220	210	214	216
Kostnad/brukare		742 410		
Kostnad/invånare 0-64 år				
Råd och stöd				
Antal LSS			45	38
Särskilda behov				
Antal SoL			14	15
Boendestöd				
Antal SoL		44	38	43
Antal stödtimmar/vecka		271,5		
Timmar/brukare		6,1		
Externa placeringar				
<i>Korttidsvistelse</i>				
Antal placerade	0	0	0	
Antal vårdygn	0	0	6	
<i>Boende</i>				
Antal placerade	0	1	1	1
Antal vårdygn	0	0		

Kommentar:

Bilaga 2 Verksamhetsmått Personlig assistans

	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
LSS				
Kommunen				
Antal beslut personer	17	18	18	16
Antal beslut timmar	680	720	932	654
Timmar ⁹ /brukare	40	40	52	41
Kostnad/timme	228	223	165	170
LSS				
Privata utförare				
Antal beslut personer	16	16	15	15
Antal beslut timmar	664	579	461	562
Timmar/brukare	41,5	36	31	37
	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
LASS				
Kommunen				
Antal beslut	47	47	49	51
Kostnad/timme	228	228	229	235
LASS				
Privata utförare				
Antal beslut	94	94	93	98

Kommentar:

I beräknad kostnad per LSS och LASS timme i kommunen ingår endast lönekostnad för personliga assistenter och omkostnader, alltså exklusive kostnader för akutrekrutering, lönekostnader chefer, administrativa kostnader, utbildningskostnader samt körkostnader för serviceteam och natt-team.

Enligt Försäkringskassans riktlinjer ska personalkostnaden ligga på ca 87 % av schablonbeloppet (= 247 kr) vilket blir ca 215 kr.

Kostnaden per LSS timme blir i de flesta ärenden lägre än kostnaden per LASS timme då LASS ärenden oftast har högre OB kostnader.

En annan bidragande orsak till att timkostnaden per LASS timme är hög är kommunens jouravtal med kommunal. Försäkringskassan ersätter endast 15 minuter per jourtimme medan kommunen ersätter 30 minuter per jour timme. Enligt kollektivavtalet är en journatt lika med 8 timmar. Allt därutöver ersätts som aktiv tid. I många LASS beslut är natten mer än 8 timmar och ersätts därför från Försäkringskassan endast med jourtimmar, alltså 15 minuter, medan kommunen betalar full ersättning (aktiv tid).

Kommunen har för närvarande extra kostnader för 984 jourtimmar per månad (ca 224 300 kr/månad).

I tre LASS ärenden finns även per månad 151,5 beviljade arbetsmiljötimmar (ca 34 500 kr/månad).

I två LASS ärenden finns även från HVF beviljade HSL timmar. Dessa är 546 timmar per månad (ca 124 500 kr/månad).

Verksamheten har under året haft sex LASS ärenden med vaken natt.

I ett LASS ärende har kommunen sedan 1 april i år beviljat 578 LSS timmar i avvaktan på beslut från Försäkringskassan. Den här extra kostnaden á 132 000 kr per månad hoppas verksamheten få tillbaka retroaktivt från Försäkringskassan under år 2010.

⁹ Per vecka

Bilaga 3 Verksamhetsmått Barn och ungdomsavdelningen

	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
Myndighetsutövning				
Antal aktualiseringar		659	1406	2243
Antal inledda utredningar/yttranden		247	518	890
Antal ansökningar vård jml LVU		9	16	34
Antal LVU § 6		16	23	45
Familjehem				
Antal barn i familjehem pågående under året		134	144	157
Placerade		128	120	121
Antal vårddygn	42 871	15 389	30 559	44339
Kostnad/vårddygn	480	507	517	512
Extern Institutionsvård				
HVB pågående under året		25	45	49*
Placerade		17	18*	23*
Antal deb vårddygn	5 126	1 691	4 005*	7013*
Kostnad/ vårddygn	3930	3 659	3 530	3383
Öppenvård				
<i>Mira</i> , pågående under året	140	120	157	194
Antal nya under året		24	61	89
<i>MST</i> pågående under året	30	14	21	31
antal nya under året		10	17	27
<i>Fammott</i> påg under året	340	140	215	306
Antal deltagare föräldrastöd	70	35	35	59
Övriga insatser				
<i>Familjerätt</i> , antal utredningar v/bo/u	100	42	55	78
<i>Familjerätt</i> antal samarbetsamtal	180	63	102	207
<i>Ungbo</i> , pågående under året	50	39	56	71
antal i Ungbo		33	34	44
<i>Ungdomstjänst</i> nya under året		22	15	20
<i>Kontaktperson</i> /familj pågående	69	72	72	68
<i>Kriscentrum</i> , pågående under året	240	90	202	262
*varav män		21	44	64
*varav barn		22	53	75
<i>Familjerådgivning</i> , pågående under året	489	325	343	694
<i>Nätverkslaget</i> , möten		15	33	59
<i>Medling</i> , antal uppdrag		23	68	112

Kommentar: * i siffrorna ingår totalt 9 placeringar som faktureras Migrationsverket, med sammanlagt 914 vårddygn. Kostnaden/vårddygn inkluderar ej dessa. Pågående placeringar inkluderar 5 mammabarnplaceringar samt 2 personer som vistas inom HOAs verksamheter. Siffror inom parentes exkluderar placerade inom HOA samt de som debiteras Migrationsverket.

Bilaga 4 Verksamhetsmått Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
Myndighetsutövning				
Aktualiseringar		500	640	2100
Inledda utr, SoL		138	129	400
		10	6	25
Inledda utredningar LVM				
Ansökan jml LVM		2	1	6
Beslut § 13 LVM		4	1	8
Öppenvård missbruk				
Avanti				
Nya ärenden under året, enskilda		29	18	70
Pågående ärenden		Saknas uppgift	Saknas uppgift	
Antal som genomfört beh.program		4	3	15
*Varav kvinnor		1	0	4
Althea				
Nya ärenden under året, enskilda		90	77	250
Pågående ärenden		76	82	80
Antal som genomfört månadsprogram		9	6	35
*Varav kvinnor		2	3	8
Althea, ungdom				
Nya ärenden under året		18	28	70
Pågående ärenden		42	52	100
*Varav kvinnor		13	20	40
Interna placeringar missbruk				
Antal placerade		31	58	130
*Varav kvinnor		6	13	15
Pågående		12	9	9
Antal vårddygn	5 110	1 155	1 665	4500
Snittkostnad/vård dygn	927	199	916	920
Externa placeringar				
Missbruk				
Antal placerade		20	10	15
*varav LVM		9	2	5
Pågående		9	7	7
Antal vård dygn	2 021	1 293	1 176	3 500
Kostnad/vård dygn		1 929	2 531	2 000
Psykiska funktionshinder				
Antal placerade		38	40	45
Pågående		34	23	25
Antal vård dygn	9 263	4 526	3 911	13 000
Kostnad/vård dygn		1 577	1 744	1 700

.forts. Avdelningen för personer med Beroende eller Psykiska funktionshinder

	Budget 2009	Utfall 09-04-30	Utfall 09-08-31	Utfall 09-12-31
Bostad med särskild Service (LSS & SoL)				
Antal beslut	52	43	46 (3 SoL, nya)	52
Kostnad/brukare		566 480	543 592	520 000
Kostnad/invånare 0-64 år		333	386	380
Annat Boende				
Söderlingsvägen				
Antal beslut under året		21	20	25
Antal lgh	21	16	17	19
Flintlåset				
Antal beslut under året			24	30
Antal lgh	18	16	18	18
Kostnad/plats	173 576		202 000	
Enheten för socialt stöd				
Antal beslut socialt stöd under året		16	38	38
Antal beslut garantiboende under året		14	40	41
Antal kontrakt		93	93	90

Kommentar:

Under tertialen har 640 aktualiseringar gjorts. Siffran från tertial 1 var 500. Aktualiseringarna har ökat med 28%.

Beträffande extern placeringar jml SoL har under tertialen 10 varit aktuella utifrån missbruks-/beroendeproblematik. Av dessa har 2 viss samsjuklighet i form av missbruk-/beroende och psykisk ohälsa. Vid tertialens utgång var 6 placeringar pågående. Motsvarande tid förra året var 12 aktuella för vård under perioden och 6 vid tertialens utgång.

Vad det gäller placeringar jml LVM har 2 omhändertagande varit aktuella under tertialen, varav en jml LVM § 13. Det har under tertialen varit 6 pågående utredningar jml LVM. Målsättningen med vård jml LVM är att hålla vårdtiden så kort som möjligt och att försöka motivera till hemmaplanslösningar.

Prognosen är att antalet placeringar jml SoL kommer att öka något, vilket ligger i linje med att frivilliga insatser erbjuds framför tvångsvård. Vad det gäller rättstillämpning så har merparten av de personer som sökt externvård, men hänvisats till att behoven bedöms tillgodoses med hemmaplansresurser, i samband med överklagande av beslut getts rätt i domstolsprövningen. Under tertial 2 har en person fått beslut till sin fördel. Vad det gäller externplaceringar jml SoL kan konstateras att antalet som har varit aktuella under tertial 2 minskat något jämfört med samma period föregående år, men att antalet vårdtygn ökat.

På psykiatrisidan har under perioden 34 personer varit placerade jml SoL. Vid tertialens slut var 23 placerade. Under tertialen har ingen ny placering inletts och 11 har avslutats; 2 har flyttat till bostad med särskild service inom Handikappomsorgen, 8 har flyttat till bostad med särskild service (4 till Erlandshus, en till Pråmvägen, en till Slättemarken, 2 till Tynavägen) och en till Lasarettsvägens HVB-hem. Antalet placeringar och vårdtygn minskat betydligt, vilket hänger samman med Erlandshus- och Lasarettsvägens tillkomst samt att man har utökat platserna på Pråm- och Tynavägen.

Bilaga 5 Ekonomisk uppföljning

Driftbudget	Mån.	Feb	Mar	Apr	Maj	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Bokslut
Stab/nämnd	Brutto										
IT och kommunikation	Netto	1 000	1 500	1 467	1100	1 500	1 500	1 500	1 700	1 800	2 131
Handikappomsorg	Brutto										
	Netto	2 000	1 025	2 500	2 000	1 300	1 700	1 700	1 700	2 300	3 357
Barn- och ungdomsavdelning	Brutto										
	Netto	0	-897	-1 434	-1 000	-700	-900	-700	-800	-1 200	-1 482
Beroende och psykiska funktionshinder	Brutto										
	Netto	0	-220	253	400	700	1 100	1 200	1 600	1 900	3 179
Delsumma	Brutto										
	Netto	3 000	1 408	2 786	2 500	2 800	3 400	3 700	4 200	4 800	7 186
Personlig assistans	Brutto										
	Netto	-4 000	-2 833	-2 786	-2 500	-1 000	-500	-500	300	1 800	2 680
Summa Socialnämnden	Brutto										
	Netto	-1 000	-1 425	0	0	1 800	2 900	3 200	4 500	6 600	9 866

Investeringsbudget	Feb	Mar	Apr	Maj	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Bokslut
Socialnämnd/administration	0	0	0	0	0	200	200	200	200	293
Handikappomsorg	0	175	175	175	175	175	200	200	200	570
Barn- och ungdomsavdelning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
Beroende och psykiska funktionsh.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72
Personlig assistans	0	0	100	50	50	75	100	100	100	173
Summa socialförvaltningen	0	0	275	225	225	450	500	500	500	1 151